

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BALAK • MAAMAR 5

מה טובו אוהליך יעקב כו'

“Quão boas são as tuas tendas, Yaakov”

DEDICADO EM HONRA DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

O pai do Rebe, Reb Levi Itzchak

LikuteiTorah.com

A PARASHÁ CHASSÍDICA

likuteitorah.com/pt/likutei-torah/balak/5/

1 מה טובו אוהליך יעקב כו'. להבין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל הקורא לאברהם אברם עובר בלאו שנאמר ולא יקרא עוד שמך אברם אלא מעתה הקורא ליעקב יעקב הכי נמי שאני התם דהדר אהדריה קרא כו'.

“Quão boas são as tuas tendas, Yaakov”, etc. [É preciso] compreender o ensinamento de nossos Sábios, de abençoada memória: “Quem chama Avraham de ‘Avram’ transgride uma proibição, como está dito: ‘E teu nome não será mais chamado Avram.’ Mas, nesse caso, quem chama Yaakov de ‘Yaakov’ também transgride? Nesse caso é diferente, pois a própria Escritura voltou a chamá-lo assim”, etc.

והענין שאי אפשר לבוא ולהגיע למדריגת ישראל כ"א בהקדימו תחלה מדת ומדריגת יעקב. ועיין בפי' וישלח דקע"ד ע"י א.

E a explicação é que é impossível chegar e alcançar o nível de Yisrael sem antes passar pela qualidade e pelo nível de Yaakov. Veja também a Parshat Vayishlach, página 174a.

2 והנה ביעקב כתיב ויעקבני זה פעמים. ולהבין זה צריך להבין תחלה הקושיא למה ירדה הנשמה לעוה"ז בכדי

Ora, acerca de Yaakov está escrito: “Pois ele me suplantou estas duas vezes.” Para compreender isso, é preciso primeiro compreender a pergunta: por que a alma desceu a este mundo a fim de

שתקבל שכר אח"כ בג"ע [בגן עדן] והלא קודם ירידתה היתה בודאי בג"ע [בגן עדן] והיתה נהנה מזיו השכינה ומהו היתרון ע"י ירידתה כו' והנה יש על זה כמה תירוצים.

receber recompensa posteriormente no Gan Eden? Certamente, antes de sua descida, ela já se encontrava no Gan Eden e desfrutava do esplendor da Shechiná (Presença Divina); então, qual é a vantagem [obtida] por meio de sua descida, etc.? Ora, há várias respostas para isso.

אך התירוץ האמיתי הוא כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי העוה"ב [העולם הבא] וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד.

Mas a verdadeira resposta é, como disseram nossos Sábios, de abençoada memória: “Uma hora de teshuvá (retorno) e boas ações neste mundo é melhor do que toda a vida do Mundo Vindouro”; e como disseram nossos Sábios, de abençoada memória: “No lugar em que se encontram os ba'alei teshuvá (aqueles que retornam), os tzadikim perfeitos não podem se encontrar.”

והנה הנשמות קודם ירידתן לגוף הם בודאי צדיקים גמורים. אך זהו היתרון שלהם בירידתן בגוף שנעשים בחינת בעלי תשובה שאז הם למעלה מעלה מצדיקים

Ora, antes de descerem ao corpo, as almas certamente são tzadikim perfeitos. Mas esta é a vantagem que obtêm ao descerem ao corpo: tornam-se do nível dos ba'alei teshuvá, pois então ficam muito, muito acima dos tzadikim

(ועיין מזה בד"ה אלה מסעי גבי אשר ברא אלקים לעשות כו' ובד"ה ועתה יגדל נא שזהו ענין עומדים ומהלכים ובד"ה מי מנה עפר יעקב ובד"ה את קרבני לחמי כו').

(e veja sobre isso no discurso que começa com “Estas são as jornadas”, a respeito de “que D'us criou para fazer”, etc.; e no discurso que começa com “E agora, rogo, seja engrandecido”, onde se explica que este é o assunto dos “que estão de pé” e dos “que caminham”; e no discurso que começa com “Quem contou o pó de Yaakov”; e no discurso que começa com “Minha oferenda, Meu pão”, etc.).

והנה יש שלשה מיני תשובה. האחד היא התשובה תתאה שיהיה סור מרע בתכלית שלא יפגום בעוונות גשמיים במחשבה ודבור ומעשה.

Ora, há três tipos de teshuvá. O primeiro é a teshuvá inferior (teshuvá tataá): que a pessoa se afaste completamente do mal, para não causar uma mácula por meio de pecados materiais no pensamento, na fala e na ação.

וצריך לעשות תשובה להתחרט על העבר ולעקור את רצונו מן הרע כו' שלא ירצה להפרד מיחודו ואחדותו ית' וכמ"ש לעיל.

É preciso fazer teshuvá: arrepender-se do passado e arrancar a própria vontade do mal, etc., para não querer separar-se de Sua unidade e unicidade, bendito seja Ele, como foi explicado acima.

וזה התשובה הוא בתפלה ע"י אומרו בא"י [ברוך אתה ה'] אלקינו שיומשך בחינת אלקינו בקרבנו. והוא בחינת ממלא כל עלמין כדכתיב בפ' וילך (ל"א י"ז) הלא על

E esta teshuvá ocorre na oração, quando se diz: “Bendito és Tu, Havayá, nosso D'us (Elokeinu)”, para que o nível de “nosso D'us” seja atraído para dentro de nós. Este é o nível da luz que preenche todos os mundos (memalê kol almin), como está escrito na Parashat Vayelech (31:17): “Não é por

כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות האלה (ועיין מזה בזח"א [בזהר חלק א] עמוד ק"ס ושלטין עליה כו' ומאן גרים כו', וברכות סדר נשא פרשה יו"ד דרל"ז א' בענין ומצאוהו רעות רבות כו' ובפרשת ואתחנן דרפ"ט א').

“Meu D'us (Elokai) não está dentro de mim, e por isso estes males me encontraram?” (E veja sobre isso no Zohar, Parte I, página 160: “e eles dominam sobre ele”, etc., “e quem causa [isso]?”, etc.; e em Midrash Rabbah, Seder Naso, seção 10, página 237a, a respeito de “e muitos males o encontrarão”, etc.; e em Parshas Va'eschanan, página 289a.)

וכתיב כ"א עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם (בישע"י [בישעיה] סי' נ"ט ב'), נמצא העון הוא מסך מבדיל בין האדם ובין אלקינו.

E está escrito: “Antes, as vossas iniquidades vos separaram do vosso D'us” (em Isaías, capítulo 59:2). Conclui-se que a iniquidade é uma tela divisória entre a pessoa e “nosso D'us”.

ובמ"א נתבאר פ"י וענין אלקינו שאומרים כן על שם אלקים דוקא והיינו משום שכדי להיות אלקי בקרבי שזהו פ"י אלקינו

E em outro lugar foi explicado o significado e o sentido de “nosso D'us” (Elokeinu): que dizemos isso especificamente a respeito do Nome Elokim. Isso porque, para que “meu D'us esteja dentro de mim”, que é o significado de “nosso D'us”,

הנה זהו אי אפשר כ"א ע"י צמצום ע"ד צמצם שכינתו בין שני בדי ארון כו'.

isso é impossível a não ser por meio de tsimtsum (contração), à maneira de “Ele contraiu Sua Shechiná entre os dois varais da Arca”, etc.

דלכאורה אינו מובן הלא מלא כל הארץ כבודו ואת השמים ואת הארץ אני מלא ולא נזכר ע"י לשון צמצום כלל ומדוע גבי בדי ארון ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] צמצם שכינתו.

Pois, à primeira vista, isso não se entende: acaso não está [escrito]: “A terra inteira está repleta de Sua glória” e “Eu preencho os céus e a terra”, sem que se mencione ali qualquer expressão de contração? Então, por que, a respeito dos varais da Arca, nossos Sábios, de abençoada memória, disseram: “Ele contraiu Sua Shechiná”?

אך הענין הוא כי הגם שנאמר את השמים ואת הארץ אני מלא עכ"ז [עם כל זה] אינו מאיר בהם בבחי' גילוי כ"א בבחינת העלם

Mas a explicação é que, embora esteja dito: “Eu preencho os céus e a terra”, apesar disso Ele não brilha neles em nível de revelação, mas somente em nível de ocultação;

שהרי נקרא סתימו דכל סתימין. אבל בין בדי הארון היה אורו ית' מתגלה בבחינת גילוי י.

pois, afinal, Ele é chamado “o mais oculto de todos os ocultos”. Mas entre os varais da Arca, Sua luz, bendito seja Ele, era revelada em nível de revelação.

3 והוא כמ"ש במ"א שבאלקות אין שייך כלל ענין הסתלקות והתפשטות כ"א ענין העלם וגילוי, שבאמת את השמים וכי אני מלא

E isto é como explicado em outro lugar: na Divindade, não se aplica de modo algum o conceito de afastamento e expansão, mas somente o de ocultação e revelação. Pois, na verdade, “os céus etc., Eu preencho”;

רק שהוא בבחי' העלם אכן בין בדי הארון היה מאיר בבחינת גילוי. וכמו עד"מ באדם המחשבה מאירה ברגל ג"כ כדלקמן.

somente que Ele está no nível de ocultação; ao passo que, entre as varas da Arca, Ele brilhava no nível de revelação. É como, por exemplo, o pensamento numa pessoa, que também brilha no pé, como [será explicado] adiante.

אך שברגל היא בבחינת העלם ומקיף אבל במוח היא מאירה בבחינת גילוי ממש ולא בבחינת העלם ומקיף לבד וכמ"ש מזה באריכות בד"ה ויקח קרח.

No entanto, no pé, ele está no nível de ocultação e de um [Or] abrangente (makif); mas no cérebro, brilha no nível de revelação efetiva, e não apenas no nível de ocultação e abrangência, como é explicado longamente a esse respeito no discurso que começa: “E Korach tomou”.

4 והנה כדי שיאיר אלהותו בבחינת גילוי אי אפשר כ"א ע"י צמצום שזה הגילוי הוא צמצום אצלו ית' כמו הדיבור עד"מ זהו הגילוי והוא השפלה וירידה לגבי הרב כו'.

Ora, para que Sua divindade brilhe em nível de revelação, isso é impossível, a não ser por meio de tsimtsum (contração), pois essa revelação é uma contração para Ele, bendito seja. [É] como a fala, por analogia: ela é a revelação, mas representa um rebaixamento e uma descida em relação ao mestre, etc.

ועד"ז להיות נקרא אלקינו ממש זהו ע"י צמצום כו'. ולכן לא נזכר בחינה זו על כל השמות כ"א על שם אלקים דוקא.

E, da mesma forma, ser chamado de fato “nosso D'us” ocorre por meio de tsimtsum, etc. Por isso, esse nível não é mencionado em relação a todos os Nomes, mas especificamente em relação ao Nome Elokim.

וזהו ענין התשובה האחד להיות בחינת אלקי בקרבי (אך צ"ל דהא כתיב כי חלק הוי' עמו והיינו שנשמת האדם הוא חלק משם הוי' ב"ה כמ"ש באגה"ת [באגרת התשובה] פ"ד.

E este é o sentido da primeira teshuvá (retorno): que haja o nível de “meu D'us dentro de mim”. (Mas é preciso compreender: pois está escrito: “Pois a porção de Havayá é Seu povo”, isto é, a alma de uma pessoa é uma porção do próprio Nome Havayá, bendito seja, como está escrito em Iggeres HaTeshuvah, capítulo 4.

וא"כ איך אנו אומרים שרק על שם אלקים דוקא אומרים אלקינו. אך הענין שהרי אנו אומרים הוי' אלקינו א"כ ר"ל [רוצה לומר] שהשם הוי' הוא עצמו ממש אלקינו.

Se assim é, como podemos dizer que é somente em relação ao Nome Elokim que dizemos “nosso D'us”? A explicação, porém, é a seguinte: afinal, dizemos “Havayá, nosso D'us”; portanto, isso significa que o próprio Nome Havayá é de fato “nosso D'us”.

ופי' כי בודאי יש בכל נשמה חלק משם הוי' ממש ב"ה כמשנ"ת [כמו שנתבאר] באגה"ת [באגרת התשובה] שם פ"ד הנ"ל וכמ"ש בד"ה ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם כו'. ועמ"ש בד"ה בפ' נסכים.

O significado é que, certamente, toda alma tem uma porção do próprio Nome Havayá, bendito seja, como foi explicado em Iggeres HaTeshuvah, no capítulo 4 mencionado acima, e como está escrito no discurso que começa: “Mas Havayá, teu D'us, não quis ouvir Bilaam”, etc. E veja o que está escrito no discurso sobre a seção das libações.

אך שהמשכה זו הוא ע"י שם אלקים כי שם הוי' הוא האור והחיות ושם אלקים הוא בחינת הכלים שבהן נמשך האור והן בחינת אותיות וכמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] ח"ב [חלק ב'] ספ"ד [סוף פרק ד'].

Mas essa emanção se dá por meio do Nome Elokim. Pois o Nome Havayá é a luz e a força vital, e o Nome Elokim é o nível dos recipientes por meio dos quais a luz é emanada; eles são o nível das letras, como está escrito em Sefer Shel Beinonim (Tanya), Parte II, final do capítulo 4.

וכמ"ש בד"ה וידבר אלקים כו' וארא אל אברהם כו' בענין אימתי גדול הוי' כשהוא בעיר אלקינו כו' עד וזהו וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני הוי' שע"י בחינת אלקים הוא גילוי שם הוי' כו' ע"ש.

E como está escrito no discurso que começa “E Elokim falou”, etc., “E apareci a Avraham”, etc., a respeito de “Quando Havayá é grande? Quando Ele está na cidade de nosso D'us”, etc., até: “E este é [o significado de] ‘E Elokim falou a Moshe e lhe disse: Eu sou Havayá’: por meio do nível de Elokim há a revelação do Nome Havayá”, etc. Veja lá.

ועיין מענין כי חלק הוי עמו בזח"א [בזהר חלק א] דצ"ו ע"ב קס"א ב'. ח"ב [חלק ב] דצ"ו א' ח"ג [חלק ג] ס"ב
 ב' צ"ד א' דרפ"ו ב' וז"ל [וזה לשוננו] הרמ"ז [הרב משה זכות] שם בכל מקום הם אחוזים בו בין בבי"ע בין
 באצילות

E veja sobre o tema de “Pois a porção de Havayá é Seu povo” no Zohar, Parte I, 96b, 161b; Parte II, 96a; Parte III, 62b, 94a, 286b. E estas são as palavras do Ramaz (Rabi Moshe Zacuto) lá: “Em todo lugar eles estão ligados a Ele, seja em Beriah, Yetzirah e Asiyah, seja em Atzilus;

כי חלק הוי הם ד' אותיות הוי שהם נשמת ד' עולמות לכל אחד יש לו חלק בפנימיות שלהם עכ"ל [עד
 כאן לשוננו].

pois “a porção de Havayá” são as quatro letras de Havayá, que são a alma dos quatro mundos; cada um tem uma porção em sua dimensão interior.” Fim da citação.

ובפרשת תרומה דקל"ד ע"ב כתב וז"ל [וזה לשוננו] שאע"פ [שאף על פי] שיש פירוד בין בי"ע לאצילות היינו
 בבחי' כלי העולמות אבל לא בבחי' האור הפנימי המתפשט בהם שהרי סודו שם הוי יו"ד באצילות ה'
 בכריאה ו"ה כיצירה ועשייה עכ"ל [עד כאן לשוננו].

E em Parshat Terumá, 134b, ele escreveu, e estas são suas palavras: “Embora haja separação entre Beríá, Yetsirá e Assiá e Atsilut, isso ocorre no nível dos recipientes dos mundos, mas não no nível da luz interior que se estende por eles; pois seu mistério é o Nome Havayá: yud em Atsilut, hei em Beríá, vav e hei em Yetsirá e Assiá.” Fim da citação.

ויש לעיין דא"כ איך שייך לומר שכל ישראל יש לכל אחד ממש חלק משם הוי שהוא בחינת אצילות
 ממש, דהיינו או אצילות העליון ממש או אצילות שבבי"ע.

E isto requer exame: se assim é, como se pode dizer que todo o Israel, cada um de seus membros, tem realmente uma porção do Nome Havayá, que é o próprio nível de Atsilut, isto é, o próprio Atsilut superior ou o Atsilut dentro de Beríá, Yetsirá e Assiá?

והרי ודאי רוב הנשמות הם מבי"ע ממש ולא מאצילות שבבי"ע. ועיין מזה בהרמ"ז [בהרב משה זכות] ר"פ
 משפטים ד"ה מה תוספת לנשמתא.

Pois certamente a maioria das almas provém dos próprios mundos de Beríá, Yetsirá e Assiá, e não do Atsilut dentro de Beríá, Yetsirá e Assiá. Veja também a esse respeito o Ramaz, no início de Parshat Mishpatim, na passagem que começa “Qual é o acréscimo à alma”.

וי"ל [ויש לומר] שאעפ"כ [שאף על פי כן] שרשן כולם מאצילות ממש רק פי' נשמות דבי"ע היינושהנשמה שבגוף אינה כ"א מבי"ע אבל שרשה ממש י"ל [יש לומר] כולם מאצילות ממש וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] בביאור ע"פ יונת' בחגוי הסלע ואף גם הנשמה המלוכשת בגוף היא מבחינת שם הוי'.

E pode-se dizer que, apesar disso, a raiz de todas elas é do próprio Atsilut; apenas, a expressão “almas de Beriá, Yetsirá e Assiá” significa que a alma que está no corpo provém somente de Beriá, Yetsirá e Assiá, mas sua raiz propriamente dita, pode-se dizer, em todas elas é do próprio Atsilut, conforme explicado na explicação sobre “Minha pomba, nas fendas da rocha”. E também a alma revestida no corpo provém do nível do Nome Havayá,

כענין מ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער השמות שער מ"ד פ"ד דיו"ד כלים הפנימי' [הפנימיות / הפנימית] דבריאה הם שמות הוי' והרי הנשמות נמשכו מפנימיות הכלים.

à semelhança do que está escrito em Etz Chaim, Sha'ar HaShemos, Sha'ar 44, capítulo 4: que os dez recipientes interiores de Beriá são Nomes de Havayá; e as almas são atraídas da dimensão interior dos recipientes.

עכ"פ [על כל פנים] מזה מובן ענין פי' אלקינו היינו ששם הוי' ממש הוא אלקינו כחנו וחיותנו ממש. ועמ"ש מזה בד"ה קדש ישראל לה':

De todo modo, disso se compreende o significado de “nosso D'us”: o próprio Nome Havayá é “nosso D'us”, nossa própria força e força vital. E veja o que está escrito a esse respeito no discurso que começa “Israel é santo para Havayá”).

5 קיצור. ענין ויעקבני כו'. ג' תשובות. הא' להיות סור מרע. שלא להיות עונותיכם מבדילים כו' ואז נעשה בחינת אלקינו.

Resumo. O tema de “Ele me suplantou”, etc. Três tipos de teshuvá. O primeiro: “afastar-se do mal”, para que “as suas iniquidades” não “separem”, etc.; então se concretiza o nível de “nosso D'us”.

וזהו בא"י [ברוך אתה ה'] אלקינו. וענין פי' אלקינו וצמצם שכינתו. וענין חלק הוי' עמו ופי' הוי' אלקינו: ב והנה פי' עונותיכם מבדילים כו'.

E isto é “Bendito és Tu, Havayá, nosso D'us”. E o tema do significado de “nosso D'us” e de “Ele contraiu Sua Shechiná”. E o tema de “Havayá tem por porção o Seu povo” e o significado de “Havayá, nosso D'us”. 2. Ora, o significado de “as suas iniquidades separam”, etc.,

מבואר באגדה"ת [באגרת התשובה] פ"ה דהנה כתיב ויפח באפיו כו' שהוא המשכה מבחי' פנימיות החיות היא בחינת חלק ה' ב"ה

é explicado em Igueret HaTeshuvá, capítulo 5: pois está escrito: “E soprou em suas narinas”, etc., o que é uma extensão do nível da dimensão interior da força vital, que é o nível de “a porção de Havayá”, bendito seja Ele;

וכמו שעד"מ כשהאדם נופח לאיזה מקום אם יש איזה דבר חוצץ ומפסיק בינתיים אין הבל הנופח עולה ומגיע כלל לאותו מקום ככה ממש אם יש דבר חוצץ ומפסיק בין גוף האדם לבחינת הבל העליון.

e assim como, a título de analogia, quando uma pessoa sopra em direção a algum lugar, se há algo que se interpõe e interrompe o caminho, o sopro de quem sopra não se eleva nem chega àquele lugar de modo algum, exatamente assim [é] se algo se interpõe e interrompe entre o corpo humano e o nível do sopro superno.

אך באמת אין שום דבר גשמי ורוחני חוצץ לפניו ית' כו' אלא כמ"ש בישעי' [בישעיה] כ"א עונותיכם היו מבדילים כו', והטעם לפי שהם נגד רצה"ע [רצון העליון] ב"ה המחיה את הכל כו' ע"ש.

Mas, na verdade, nenhuma coisa, física ou espiritual, constitui uma barreira diante Dele, bendito seja, etc.; antes, como está escrito em Isaías: “Pois as suas iniquidades separaram”, etc. E a razão é que elas são contrárias à vontade superna, bendita seja, que dá vida a tudo, etc. Veja lá.

6 ועמ"ש בד"ה את קרבני לחמי בענין הלבושים צואים כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] מלפפתו כו' ע"ש. ובר"ח [ובראשית חכמה] שער הענוה פ"ו באמצע הפרק בד"ה וכאשר יזכור האדם אינון מחיצה בין ישראל לאביהם שבשמים כו'

E veja o que está escrito no discurso que começa “Minha oferenda, Meu pão”, a respeito das vestes manchadas, como disseram nossos Sábios, de abençoada memória: “Ela o envolve”, etc. Veja ali. E em Reishis Chochmah, Sha'ar HaAnavah, capítulo 6, no meio do capítulo, no trecho que começa “E quando a pessoa se lembra”: “Elas são uma divisória entre Israel e seu Pai Celestial”, etc.;

גרמין אפרשותא בין קוב"ה [קודשא בריך הוא] וישראל ודא איהו רזא כי אם עונותיכם היו מבדילים כו'. עכ"ל [עד כאן לשונו].

“Elas causam uma separação entre o Santo, bendito seja Ele, e Israel; e este é o mistério de ‘Pois vossas iniquidades fizeram separação’, etc.” Fim da citação.

ועי מענין פי' מחיצה בד"ה ועשית ציץ ומענין מש"ש [מה שכתוב שם] בכל צרתם בשמות רבה פ' ב' גבי מתוך הסנה ועיין בזח"ב [בזהר חלק ב'] (דס"ט ב' ודקל"א א').

E veja o significado de “divisória” no discurso que começa “E farás um tsits (frontal)”; e, sobre o que está escrito ali a respeito de “Em toda a aflição deles”, em Shemos Rabbah, seção 2, no contexto de “do meio da sarça”; e veja no Zohar, Parte II (69b e 131a).

ועמ"ש בביאור ע"פ יונתי בחגוי בענין פי' אלביש שמים קדרות כו'. ומ"ש גרמין אפרשותא מובן

E veja o que está escrito na explicação sobre “Minha pomba, nas fendas”, a respeito do significado de “Visto os céus de negrume”, etc. E o que ele escreveu — “elas causam uma separação” — fica compreendido:

כי כשהשפעה נמשכת ע"י לבוש שק גס ועב אין גילוי אלקות בעולם כי לבוש גס זה מסתיר לגמרי על הגוף.

pois, quando a influência é atraída por meio de uma veste de saco grosseira e espessa, não há revelação da divindade no mundo, porque essa veste grosseira esconde completamente o corpo.

ועמ"ש בביאור ע"פ אלה מסעי. ועיין באגה"ת [באגרת התשובה] פ"ו בענין ובפשעכם שולחה אמכם. ובזח"ג [ובזהר חלק ג] פ' אחרי (ד' ע"ד ב').

E veja o que está escrito na explicação sobre “Estas são as jornadas”. E veja em Iggeres HaTeshuvah, capítulo 6, a respeito de “E por causa de vossas transgressões vossa mãe foi mandada embora”; e no Zohar, Parte III, Parshas Acharei (74b).

וזהו ענין עונותיכם היו מבדילים שהם הגורמים התלכשות השפעת השכינה בע"ס [בעשר ספירות] דנוגה כו', וזהו המחיצה המפסקת כו'.

E este é o significado de “vossas iniquidades fizeram separação”: elas são o que causa que a influência da Shechiná se revista nas Dez Sefirot de Nogah, etc.; e esta é a divisória que interrompe, etc.

והענין כי יעקב חבל נחלתו וע"י שהאדם משפיל את עצמו להמשך אחר התאוות גשמיים באיסור או אפי' [אפילו] בהיתר שהם נמשכים מהיכלות הקליפות גורם בזה למעלה כמ"כ [כמו כן] התלבשות השפעת ה' תתאה הנ"ל בע"ס [בעשר ספירות] דנוגה.

E a explicação é que “Yaakov é a corda de Sua herança”; quando a pessoa se rebaixa, deixando-se arrastar por desejos físicos, sejam proibidos ou até mesmo permitidos, que provêm dos palácios das kelipot (cascas), ela provoca assim, igualmente, no Alto, que a influência da hei inferior mencionada acima se revista nas Dez Sefirot de Nogah.

7 וכשעושה תשובה ועוקר רצונו מהבלי העולם גורם כמ"כ [כמו כן] למעלה בחי' תשוב ה' תתאה למקורה כו'.

E quando a pessoa faz teshuvá (retorno) e arranca sua vontade das vaidades do mundo, causa igualmente, no Alto, o nível de “a hei inferior retorna (tashuv hei) à sua fonte”, etc.

וזהו ענין בא"י [ברוך אתה ה'] אלקינו שאזי אין מבדיל בין האדם ובין אלקינו כו', ועיין באגה"ת [באגרת התשובה] פ"ח [פרק ח'] שזהו ענין ונקה מנקה הוא לשבים לרחוץ ולנקות נפשם מלבושים הצואים כו' ע"ש.

E este é o significado de “Bendito és Tu, Havayá, nosso D'us”: então nada separa a pessoa de “nosso D'us”, etc. E veja Iggeres HaTeshuvah, capítulo 8, onde se explica que este é o significado de “Ele purifica”: Ele purifica aqueles que retornam, para lavar e limpar suas almas das vestes conspurcadas, etc. Veja ali.

והתשובה השנית היא התשובה בבחינת ועשה טוב. דהיינו שאע"פ [שאף על פי] שהוא סור מרע בתכלית. אך שהוא ממעט במצות ועשה טוב לייגע את עצמו בתורה ותפלה.

E a segunda teshuvá é a teshuvá no nível de “e faze o bem”. Isto é: embora ele “se afaste do mal” completamente, faz pouco nas mitzvot e em “fazer o bem”, [em] esforçar-se na Torá e na oração.

היינו עצלות. וע"ז נאמר (תהלים י"ד) אין עושה טוב אין גם אחד. ופי' בעה"מ [בעל המחבר] שער קרית ארבע פרק קמ"ה שע"ז גורם הסתלקות טוב העליון שהוא היסוד.

Isto é, preguiça. E a respeito disso foi dito (Salmos 14): “Não há quem faça o bem, nem sequer um.” E Emek HaMelech, Sha'ar Kiryas Arba, capítulo 145, explica que, por isso, a pessoa causa o afastamento do “bem” supremo, que é Yessod.

והענין כמ"ש אמרו צדיק כי טוב. מדת צדיק הוא התקשרות והתחברות ההמשכה מבחינת סובב כל עלמין להיות נמשך ומאיר בבחינת פנימיות בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ונקרא יחוד קב"ה [קודשא בריך הוא] ושכינתיה.

E a explicação é conforme está escrito: “Dizei do tsadic que ele é bom.” O atributo de tsadic é a ligação e união da emanção proveniente do nível da luz que circunda todos os mundos (sovev kol almin), para que seja emanada e brilhe no nível da dimensão interior (pnimiyut), dentro do nível da luz que preenche todos os mundos (memalê kol almin); e isto é chamado de união do Santo, bendito seja Ele, e de Sua Shechiná (Presença Divina).

ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] פרק מ"א ועיין מ"ש ע"פ והתהלכתי בתוכם ועיין מ"ש סד"ה כי ההרים ימושו ועיין בזח"ג [בזהר חלק ג] [דק"י ע"ב] ע"פ ועשה טוב שכן ארץ.

E veja Sefer Shel Beinonim (Tanya), capítulo 41; e veja o que está escrito sobre “E caminharei entre vós”; e veja o que está escrito no final do discurso que começa “Pois os montes se afastarão”; e veja no Zohar, Parte III (110b), sobre “E faze o bem, habita na terra”.

(ודרכ"ה ב') ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם וזהו פי' וענין עובד אלקים המבואר בסש"ב [בספר של בינונים] פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] שהוא מלשון עורות עבודים

(e 225b), e no Ramaz, ali. E este é o significado e o sentido de “aquele que serve a D'us” (oved Elokim), explicado em Sefer Shel Beinonim, capítulo 15: que deriva da expressão “peles curtidas” (oros avudim);

וכך הוא מתקן ההסתר הנמשך מהצמצום דשם אלקים ע"י מה שהוא מייגע את עצמו בועשה טוב להלחם עם הטבע והיצר כו'

e assim ele retifica o ocultamento que deriva do tsimtsum (contração) do Nome Elokim, esforçando-se em “fazer o bem” para lutar contra a natureza e a [má] inclinação, etc.;

שכמ"כ [שכמו כן] ממשיך עי"ז יחוד עליון דשמש ומגן הוי' אלקים שלא יסתיר המגן והנרתק וכענין שילוב אדי בהוי' כו' וממתקים הגבורות בחסדים שזהו עיקר ענין היחוד.

Pois, da mesma forma, por meio disso ele faz descer a união suprema de “um sol e um escudo: Havayá Elokim”, de modo que o escudo e a bainha não ocultem; isso se assemelha à combinação de Ado-nai em Havayá, etc.; e as Guevurot (severidades) são adoçadas pelos Chassadim (bondades), que constituem a essência da união.

ולכן כשאין עושה טוב כדבעי גורם התגברות הדינין כמש"ש [כמה שכתוב שם] (דק"י ע"ב) דהא כדין נורא דליק ואוקיד עלמא בשלהובי כו',

Portanto, quando alguém não pratica o bem como deveria, faz com que os julgamentos prevaleçam, conforme está escrito ali (110b): “pois então o fogo arde e queima o mundo com suas chamas”, etc.;

משא"כ ע"י יחוד עליון שהוא המשכת החסדים שהוא גילוי אור א"ס ב"ה הסובב כל עלמין בממכ"ע [בממלא כל עלמין]

ao passo que, por meio da união suprema, que consiste na descida dos Chassadim, ocorre a revelação da Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja Ele, que circunda todos os mundos, dentro de memalê kol almin,

אזי גם הגבורות דממע"כ [דממלא כל עלמין] מומתקים וז"ש [וזהו שכתוב] בזח"ג [בוהר חלק ג] (דמ"ב סע"ב [סוף עמוד ב]) א"ר [אמר רבי] יוסי כו' לית לה בפומא כו' ע"ש בפירוש הרמ"ז [הרב משה זכות] ודו"ק [ודוק].

então também as Guevurot de memalê kol almin são adoçadas. E é isso que está escrito no Zohar, Parte III (fim de 42b): “Disse Rabi Yossi”, etc., “ela nada tem na boca”, etc. Veja ali o comentário do Ramaz e pondere bem.

והנה מה שלמעלה במדרגה שם הפגם יותר פ"י שמי שנשמתו גבוה אזי פוגם החטא בהבטלו מועשה טוב ושאינו עובד אלקים, ויותר גדול הנפילה שלו מהעון של איש ההמוני שאינו סור מרע.

Ora, quanto mais elevado o nível, maior é o dano. Isto é: quando alguém cuja alma é elevada deixa de praticar o bem e não é alguém que “serve a D'us”, o pecado causa um dano, e sua queda é maior do que [a causada pelo] pecado de uma pessoa comum que não “se afasta do mal”.

דהנה כתיב כי האדם עץ השדה ופ"י בזהר ח"ג [חלק ג'] (דרי"ב ב') שבח"י שורש נשמת האדם הוא בחי' עץ דהוא שדה אשר ברכו ה' כו' ע"ש ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות].

Pois está escrito: “Pois o homem é uma árvore do campo”, e o Zohar, Parte III (202b), explica que a raiz da alma humana corresponde à árvore de “aquele campo que Havayá abençoou”, etc. Veja ali e também o comentário do Ramaz.

והנה עד"מ עץ עושה פרי שיש בו פירות שלמטה סמוך לארץ ויש בו פירות שלמעלה גבוה מעל גבוה

Ora, a título de analogia, uma árvore frutífera tem frutos na parte de baixo, perto do solo, e também frutos na parte de cima, bem no alto.

והנה הפירות שלמעלה עם שהם עליונים יותר אך כשהם נופלים למטה ע"י שבא הרוח ועוקרתן

Ora, os frutos que estão no alto, embora sejam mais elevados, quando caem, porque vem o vento e os arranca,

אזי הם נופלים למטה במרחק מהאילן יותר מן אותן הגדילים למטה שאף כשנופלים לארץ אינן נופלין במרחק כ"כ [כל כך] וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] מאיגרא רמא לבירא עמיקתא.

então caem a uma distância maior da árvore do que aqueles que crescem mais abaixo, os quais, mesmo quando caem ao chão, não caem tão longe; e, como disseram nossos Sábios, de abençoada memória: “de um telhado alto para um poço profundo”.

8 ועד"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] לפי גדולתו היה מפלתו. וכך הוא בענין פירות האילן עץ החיים שהם הנשמות כי הנה ישראל עלו במחשבה ומה שהוא למעלה במדרגה הנפילה הוא למטה יותר.

E, nesse sentido, nossos Sábios, de abençoada memória, disseram: “Conforme sua grandeza, foi sua queda.” E assim também ocorre com os frutos da árvore, a Árvore da Vida, que são as almas: pois Israel surgiu no pensamento [de D'us], e aquilo que é mais elevado em nível cai mais baixo.

וכמ"כ [וכמו כן] הוא ג"כ בענין שבה"כ [שבירת הכלים] שמעולם התהו שמה ששרשי למעלה גבוה יותר לכן נפל למטה יותר שלכן הצומח מחיה הבעל חי.

E assim também ocorre com a quebra dos recipientes (shevirat hakeilim) do Mundo de Tohu: aquilo cuja raiz estava mais elevada caiu, por isso, mais baixo. É por isso que o vegetal dá vida ao animal,

9 והבעל חי את המדבר. כי בשרשן היו גבוהים יותר שלכך כשנפלו נפלו למטה יותר כו' עמ"ש מזה בד"ה ראשי המטות.

e o animal [dá vida] ao ser falante: pois, em sua raiz, eram mais elevados e, por isso, quando caíram, caíram mais baixo etc. Veja o que está escrito sobre isso no discurso que começa com “Os chefes das tribos”.

ולכן הפגם של הנשמה העליונה מי שהוא ת"ח [תלמיד חכם / תלמידי חכמים] מה שפוגם בועשה טוב גדול עונו יותר מן העון ממש של הע"ה [העם הארץ]

Portanto, quanto à mácula da alma elevada — a de alguém que é um erudito da Torá —, quando ele falha em “fazer o bem”, seu pecado é maior do que a transgressão concreta de uma pessoa sem instrução (am ha'aretz).

וכן משמע בגמרא (יומא פרק יוהכ"פ [יום הכפורים] דפ"ו ע"א) כגון אנא דמסגינא כו' ע"ש. ולכן צ"ל התשובה בועשה טוב גדולה יותר.

Isso também está implícito na Guemará (Yoma, capítulo "Yom HaKippurim", 86a): "Como eu, se caminho" etc. Veja lá. Portanto, a teshuvá por "fazer o bem" deve ser maior.

ואין סתירה לזה ממשארז"ל [ממה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] עבר אדם על מ"ע [מצות עשה] ושב לא זו משם עד שמוחלין לו מה שאין כן בל"ת [בלא תעשה] דתשובה תולה ויוה"כ [יום הכפורים] מכפר דנמצא לכאורה שעל מצות עשה אין צריך תשובה כ"כ [כל כן]

E não há contradição a isso no que nossos Sábios, de abençoada memória, disseram: "Se uma pessoa transgrediu um mandamento positivo e fez teshuvá, não sai de lá antes de ser perdoada", ao passo que, no caso de uma proibição, a teshuvá suspende [a punição] e Yom Kippur expia; disso pareceria, à primeira vista, que não é necessário fazer tanta teshuvá por um mandamento positivo

כמו על ל"ת [לא תעשה], דכבר נתבאר זה באגה"ת [באגרת התשובה] דמ"ש רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] לא זו משם עד שמוחלין לו היינו שמוחלין לו העונש אבל מ"מ האור נעדר כו' ולכן אין ללמוד משם שום קולא למ"ע [למצות עשה] כו' ע"ש.

quanto por uma proibição. Pois isso já foi explicado em Iggeres HaTeshuvah: o que nossos Sábios, de abençoada memória, disseram — "não sai de lá antes de ser perdoado" — significa que lhe é perdoada a punição, mas, ainda assim, a luz está ausente etc.; portanto, não se pode aprender daí nenhuma leniência quanto aos mandamentos positivos etc. Veja lá.

אבל כדי שיעשה תשובה שיתמלא גם האור שחסר בביטול מ"ע [מצות עשה] ע"ז צריך לעשות תשובה עצומה ממעמקים קראתיך כו'

Mas, para fazer teshuvá de modo que também seja preenchida a luz que faltou por não cumprir um mandamento positivo, é preciso fazer uma teshuvá extraordinária: "Das profundezas clamei a Ti" etc.

ותשובה זו הוא ענין הבקשה בתפלה בא"י [ברוך אתה ה'] פ"י שהבקשה של התשובה שעל העדר ועשה טוב היינו שהוא להתקשר ולהדבק בשם הוי' שהוא סוכ"ע ובח"י מקיף כו'

E essa teshuvá é o assunto do pedido na oração: "Bendito és Tu, Havayá." Isto é: o pedido da teshuvá pelo não cumprimento de "fazer o bem" consiste em vincular-se e apegar-se ao Nome Havayá, que é sovev kol almin e o nível da luz circundante (makif) etc.;

והוא למעלה מבחי' אלקינו שהוא בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין], והיינו כי מ"ע [מצות עשה] ומצות ל"ת [לא תעשה] תלויים בשם הוי' ע"כ להמשיך האור הנמשך ע"י המצות זהו ענין להדבק בשם הוי' ממש.

e isso está acima do nível de “nosso D'us”, que é o nível de memalê kol almin. Isso porque os mandamentos positivos e as proibições dependem do Nome Havayá; portanto, atrair a luz que é atraída pelas mitsvot é o assunto de apegar-se ao próprio Nome Havayá.

10 ועל דרך מה שנתבאר באגה"ת [באגרת התשובה] שם פ"ח [פרק ח'] ומאחר שרוח עברה ותטהרם אזי תוכל נפשו לשוב עד הוי' ב"ה ממש ולעלות מעלה מעלה למקורה ולדבקה בו ית' ביחוד נפלא

E isso segue a linha do que foi explicado em Igueret HaTeshuvá, ali, capítulo 8: “E, depois que ‘um vento passou e os purificou’, sua alma poderá então retornar ‘a Havayá’, bendito seja Ele, em Si mesmo, e elevar-se cada vez mais, até sua origem, e apegar-se a Ele, bendito seja, numa união maravilhosa,

כמו שהיתה מיוחדת בו ית' בתכלית היחוד בטרם שנפחה ברוח פיו ית' כו' ע"ש והיינו כמו שהיתה כלולה בשם הוי' ממש

tal como estava unida a Ele, bendito seja, em união perfeita antes de ser soprada pelo sopro de Sua boca, bendito seja, etc.” Veja ali. Isto é, tal como estava incluída no próprio Nome Havayá.

(והנה לפי מה שכתוב לעיל דגם פי' אלקינו היינו ענין הוי' אלקינו כי חלק הוי' עמו.

(Ora, segundo o que foi escrito acima, que o significado de “nosso D'us” também é a ideia de “Havayá, nosso D'us”, pois “a porção de Havayá é Seu povo”,

א"כ מהו ההפרש בין בחי' הא' לבחי' זו הב' שהוא להדבק בשם הוי' ממש. אך הענין ע"פ מ"ש סד"ה וידבר אלקים כו' ושמי הוי' לא נודעתי להם.

se é assim, qual é a diferença entre o primeiro nível e este segundo nível, que consiste em apegar-se ao próprio Nome Havayá? A explicação, porém, segue o que está escrito ao final do discurso que começa “E Elokim falou”, etc., sobre “Mas pelo Meu Nome Havayá não Me dei a conhecer a eles”.

דהפי' בחי' שם הוי' קודם שבא לידי גילוי במדות כו' עד וכך היתה כוונת יעקב בתפלתו והיה הוי' לי לאלקים פי' הוי' לבדו הוא בעצמו יהיה לי בבחינת אלקים כו'.

Pois o significado é o nível do Nome Havayá antes de vir à revelação nos atributos emocionais (midot), etc., até: “E esta era a intenção de Yaacov em sua oração: ‘E Havayá será para mim D'us’; isto é, somente Havayá, Ele próprio, será para mim no nível de Elokim”, etc.

ועוד י"ל [יש לומר] ע"ד שיש ב' שילובים שילוב הוי' באדי ואזי שם אדי גובר וזהו הבחינה הא'. אמנם שילוב אדי בהוי' אזי שם הוי' גובר וזהו הבחי' הב' דכאן.

E ainda se pode explicar à luz da existência de duas interinclusões: na interinclusão de Havayá em Ado-nai, o Nome Ado-nai prevalece, e este é o primeiro nível; mas, na interinclusão de Ado-nai em Havayá, o Nome Havayá prevalece, e este é o segundo nível aqui.

והנה ענין תשובה זו בועשה טוב שיהיה עושה המצוה בשמחה וטוב לב ולא מצות אנשים מלומדה. ועיינ מ"ש ע"פ אסרי לגפן בענין כבס ביין לבושו כו' ומ"ש בד"ה לכן אמור לבנ"י [לבני ישראל] כו':

Ora, a ideia desta teshuvá no aspecto de “fazer o bem” é que se cumpra a mitsvá com alegria e bom ânimo, e não como “um mandamento de homens aprendido por hábito”. Veja também o que está escrito sobre “Prende seu jumentinho à videira”, a respeito de “Lava sua veste no vinho”, etc., e o que está escrito no discurso que começa “Portanto, diz aos filhos de Israel”, etc.)

11 קיצור פי' מבדילים באגה"ת [באגרת התשובה] פ"ד ובר"ח [ובראשית חכמה] שער הענוה פ"ו אלביש שמים קדרות. יעקב חבל. ונקה.

Resumo. O significado de “separam” em Iggeret HaTeshuvá, capítulo 4, e em Reishit Chochmá, Shaar HaAnavá, capítulo 6. “Visto os céus de escuridão.” “Yaakov é o cordão.” “E Ele purifica.”

והתשובה הב' בועשה טוב. בחי' טוב מחבר סוכ"ע וממכ"ע [וממלא כל עלמין]. עובד אלקים. עץ השדה. ותשובה זו ליכלל בשם הוי' ממש ועשיות המצות בשמחה כו':ג

E a segunda teshuvá, em “fazer o bem”. O nível de “bem” une sovev kol almin e memalê kol almin. “Aquele que serve a D'us.” “Uma árvore do campo.” E esta teshuvá consiste em ser incluído no próprio Nome Havayá; e em cumprir as mitsvot com alegria, etc. 3.

והתשובה השלישית היא שאע"פ [שאף על פי] שהוא סור מרע בתכלית וגם ועשה טוב בתכלית אזי התשובה גדולה יותר והוא

E a terceira teshuvá é: embora ele “se afaste do mal” completamente e também “faça o bem” completamente, então a teshuvá é ainda maior; e ela é

כדכתיב (מלאכי ג' ז') שובו אלי ואשובה אליכם פי' כמ"ש במ"א בפ"י כל ימיו בתשובה, דאין ר"ל [רוצה לומר] על עבירות ח"ו [חס ושלום] דא"כ מהו כל ימיו

como está escrito (Malaquias 3:7): “Voltai para Mim, e Eu voltarei para vós.” O significado é conforme explicado em outro lugar a respeito do sentido de “todos os seus dias em teshuvá”: que isso não significa pelos pecados, D'us nos livre, pois, se assim fosse, o que significaria “todos os seus dias”?

אלא התשובה היא על הריחוק כי אף שהוא עושה טוב ומקיים המצוות עכ"ז [עם כל זה] יכול להיות עדיין בבחי' יש ודבר

Mas a teshuvá é pelo afastamento: pois, mesmo que faça o bem e cumpra as mitzvot, ainda assim pode permanecer no nível de uma existência autônoma (yesh) e entidade.

וגם אפילו אהבה עדיין הוא בבחינת יש מי שאוהב ועיקר התשובה הוא כמו שכתוב והרוח תשוב אל האלקים כו' דהיינו שירצה לשוב למקורו ושרשו בחי' ישראל עלה במחשבה.

E até mesmo o amor ainda está no nível de yesh: há alguém que ama. E a essência da teshuvá é como está escrito: “E o espírito retorna a D'us”, etc.; isto é, que ele deseje retornar à sua fonte e raiz, o nível de “Israel surgiu no pensamento [de D'us]”.

12 והיינו שירצה ליכלל ולדבק בעצמות אור א"ס ב"ה שהוא למעלה מעלה מבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע שאינו בגדר עלמין כלל כו'.

Isto é, que ele deseje ser incluído na própria essência da Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja Ele, que está muito, muito acima do nível da luz que preenche todos os mundos (memalê kol almin) e da luz que circunda todos os mundos (sovev kol almin), pois não está de modo algum dentro dos limites dos mundos, etc.

וכמאמר המתנשא מימות עולם. ועד"ז נאמר בקריעת ים סוף עד יעבור עמך הוי' פי' למעלה משם הוי',

E, como diz a expressão: “Que é exaltado desde os dias do mundo.” E, nesse mesmo sentido, está dito na Abertura do Mar dos Juncos: “Até que passe o Teu povo, Havayá”; isto é, acima do Nome Havayá.

כי שם הוי' יו"ד חכמה כו' ונקי' סוכ"ע ובקי"ס [ובקריעת ים סוף] היה הגילוי מלמעלה מעלה מבחי' סוכ"ע שעייז הפך ים ליבשה שעלמא דאתכסיא בא באתגליא ממש כו',

Pois o Nome Havayá (o yud é Chochmá, etc.) é chamado sovev kol almin; e, na Abertura do Mar, a revelação veio de muito acima do nível de sovev kol almin, e por meio disso “Ele transformou o mar em terra seca”: o mundo oculto veio efetivamente ao mundo revelado, etc.;

ועי"ד מ"ש בזח"ג [בזהר חלק ג] פ' שלח (דקנ"ח ב') ע"פ היש ה' בקרבנו אם אין שבחי' אין הוא ע"ק [עתיקא קדישא] שלמעלה משם הוי' כו'.

e, nesse mesmo sentido, o que está escrito no Zohar, Parte III, Parshas Shelach (158b), sobre “Havayá está em nosso meio, ou não (ayin)?”: que o nível de Ayin é Atika Kadisha (o Santo Antigo), que está acima do Nome Havayá, etc.

והנה שרש נשמות ישראל הוא מבחינה זו כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] דע מאין באת כו' אין מזל לישראל כו' ונוזלים מן לבנון אתי מלבנון כלה.

Ora, a raiz das almas de Israel provém desse nível, como disseram nossos Sábios, de abençoada memória: “Saiba de onde (me'ayin) você veio”, etc.; “Israel não tem (ein) mazal”, etc.; e “córregos que fluem do Líbano”; “Comigo desde o Líbano, ó noiva”.

13 וזהו ענין תשובה עצומה זו שירצה לשוב וליכלל בעצמות אור א"ס ב"ה ממש. וזהו שובו אלי אלי ממש.

E este é o sentido desta teshuvá tão profunda: que ele deseje retornar e ser incluído na própria essência da Luz Infinita, bendito seja Ele. E este é o significado de “Retornai a Mim”: a Mim mesmo.

ועיין בע"ח [בעץ חיים] שמ"א פ"ג [פרק ג'] דבחינת יחידה שבנפש בו מתלבש הניצוץ אלקי ממש זהו דוגמת הכתר שנקי' יחידה ובו מלובש בחי' תחתונה שבמאציל כו' ע"ש.

E veja em Etz Chaim, Sha'ar 41, capítulo 3: no nível de Yechidá da alma está revestida a própria centelha divina; isso é semelhante a Kéter (a Coroa), que é chamado Yechidá e no qual está revestido o nível inferior do Emanador, etc. Veja lá.

ואם כן תשובה זו היינו שישב ויכלל בבחינת שרשו שהוא הכתר א"א וע"י וזהו תשובה הג' דבחי' נשמה שישב ויכלל בשרשו בחי' חיה יחידה כו'.

Sendo assim, esta teshuvá consiste em que ele retorne e seja incluído no nível de sua raiz, que é Kéter, Arich Anpin e Atik Yomin. E esta é a terceira teshuvá, do nível de Neshamá: que ela retorne e seja incluída em sua raiz, o nível de Chayá [e] Yechidá, etc.

14 והנה תשובה זו היא אל בחינת התורה. שהתורה נקרא משל הקדמוני שהיא משל ולבוש לבחינת קדמונו של עולם מה שאינו בגדר עלמין כלל

Ora, esta teshuvá é dirigida ao nível da Torá. Pois a Torá é chamada “a parábola do Antigo” (mashal hakadmoni), pois é uma parábola e uma veste para o nível do Antigo do mundo (Kadmono shel olam), que não está absolutamente dentro dos limites dos mundos,

שהוא עצמות אור א"ס ממש, וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] באגה"ק [באגרת הקודש] בד"ה דוד זמירות קרית להו ועמ"ש בד"ה ואהיה אצלו אמון.

que é a própria essência da Luz Infinita; conforme foi explicado em Iggeres HaKodesh, na seção que começa “David, chamaste-as de cânticos”, e veja o que está escrito no discurso que começa “E eu estava com Ele como um nursling”.

ולכן ארז"ל [אמר רבותינו זכרונם לברכה] (סנהדרין צ"ט ב') כל העוסק בתורה משים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה.

Por isso, nossos Sábios, de abençoada memória, disseram (Sanhedrin 99b): “Quem se ocupa com a Torá faz paz na assembleia do alto e na assembleia de baixo.”

ופי' בפמליא של מעלה מבואר במ"א דהיינו שמחבר בחי' סובב וממלא כו' לפי שהיא המשכת בחי' עליונה יותר מסוכ"ע וממכ"ע [וממלא כל עלמין] כו'.

E o significado de “na assembleia do alto” é explicado em outro lugar: que ele une os níveis de sovev e memalê, etc., pois isso é a extensão de um nível superior a sovev kol almin e memalê kol almin, etc.

15 ועיין מה שכתוב סד"ה ביום השמיני עצרת בענין גדול תלמוד שמביא לידי מעשה. וגם שע"י המצות ההמשכה הוא בבחי' מקיף

E veja o que está escrito no final do maamar iniciado com “No oitavo dia, uma assembleia”, a respeito de “O estudo é grande, pois conduz à ação”. Além disso, por meio das mitsvot, a atração ocorre no nível de uma [luz] circundante (makif),

אבל ע"י התורה נמשך הגילוי בבחינת פנימיות וכמ"ש ותורתך בתוך מעי. בקרבך קדוש וארז"ל [ואמר רבותינו זכרונם לברכה] כאלו קדוש שורה בתוך מעיו.

mas, por meio da Torá, a revelação é atraída no nível da dimensão interior (pnimiyut), como está escrito: “E a Tua Torá está dentro de minhas entranhas”. “Em teu meio, o Santo”: e nossos Sábios, de abençoada memória, disseram: “como se o Santo residisse dentro de suas entranhas”.

16 וזהו ג"כ ענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] מדרש איכה בתחלתו ויתר הקב"ה על עבודת כוכבים ועל ג"ע [גילוי עריות] וש"ד [ושפיכות דמים] ולא ויתר על מאסה של תורה.

E este é também o sentido do dito de nossos Sábios, de abençoada memória, no início do Midrash Eichah: “O Santo, bendito seja Ele, relevou a idolatria, as relações proibidas e o derramamento de sangue, mas não relevou o desprezo pela Torá.”

דהנה כמו שיש באדם אברים החיצונים ואברים הפנימים אשר לחיות ממש תולה בהם מה שאין כן באברים החיצונים שאף על פי שיחתוך ידו יוכל לחיות רק שיהיה בעל מום

Pois, assim como uma pessoa possui membros exteriores e órgãos internos, dos quais depende a própria vida — o que não ocorre com os membros exteriores, pois, mesmo que sua mão seja amputada, ela pode viver, apenas ficará mutilada —,

אבל באברים הפנימים אפילו ע"י נקב לבד שתינקב הריאה או קרום של מוח הוא טריפה ואינו יכול לחיות לפי שעיקר הנשמה והחיות תולה בהם, כן למעלה המצות נק' רמ"ח אברים דמלכא שהם בחי' כלים ואברים החיצונים

mas, no caso dos órgãos internos, mesmo uma simples perfuração — se o pulmão ou a membrana do cérebro for perfurado — torna o animal trefá (fatalmente defeituoso), incapaz de viver, pois a essência da alma e a força vital (chayut) dependem deles; assim também, no Alto, as mitsvot são chamadas “os 248 membros do Rei”, que correspondem ao nível dos recipientes e dos membros exteriores;

אבל התורה שהיא חכמתו ית' היא כלי ואבר הפנימי ממש שאור א"ס אינו מלוכש אלא בחכמה דוקא וע"כ לא ויתר כו'.

mas a Torá, que é a Sua sabedoria, bendito seja Ele, é verdadeiramente um recipiente e órgão interno, pois a Luz Infinita (Or Ein Sof) reveste-se especificamente apenas em Chochmá (sabedoria); por isso, Ele não relevou, etc.

17 וזהו מה שכתוב במתן תורה אנכי הוי' אלקיך פי' הוי' אלקיך היינו סוכ"ע וממכ"ע [וממלא כל עלמין], אבל אנכי מי שאנכי הוא עצמות אור א"ס שלמעלה גם מסוכ"ע

E isto é o que está escrito na Outorga da Torá: “Eu sou Havayá, teu D'us.” O sentido é que “Havayá, teu D'us” é sovev kol almin e memalê kol almin; mas “Eu” (Anochi), isto é, “Quem Eu sou”, é a própria essência da Luz Infinita, que está acima até mesmo de sovev kol almin;

והוא המתגלה ונמשך להיות הוי' אלקיך ממש שבחי' שם הוי' זה נמשך מבחי' אנכי ממש וכמ"ש ממעמקים קראתיך הוי'.

e é isso que se revela e é atraído para tornar-se, de fato, “Havayá, teu D'us”, pois esse nível do Nome Havayá é atraído do próprio nível de Anochi; como está escrito: “Das profundezas clamei a Ti, Havayá.”

ממעמקים היינו מעצמות אור א"ס ממש שמשם נמשך להיות הוי' אלקיך ממש על ידי עסק התורה שהיא גם כן מבחי' עומק כמ"ש מאד עמקו מחשבותיך.

“Das profundezas” significa da própria essência da Luz Infinita, de onde ela é atraída para tornar-se, de fato, “Havayá, teu D'us”, por meio do estudo da Torá, que também provém do nível da profundidade, como está escrito: “Muito profundos são os Teus pensamentos.”

וכמ"ש ברבות סדר ויקרא ס"פ ג' אשרי אדם שיש בו דברי תורה ושמורים בידו כו'

E como está escrito em Midrash Rabbah, na seção Vayicrá, ao final da seção 3: “Feliz é a pessoa que tem palavras de Torá dentro de si e as guarda em sua mão”, etc.;

עליו הכתוב אומר מים עמוקים עצה בלב איש (משלי כ' [כתב]) ואומר ממעמקים קראתיך ואומר תפלה לעני עכ"ל [עד כאן לשונו],

“A respeito dela, o versículo diz: ‘O conselho no coração do homem são águas profundas’ (Provérbios 20); e diz: ‘Das profundezas clamei a Ti’; e diz: ‘Uma oração do pobre.’” Fim da citação.

והיינו ע"י התשובה תחלה שיהי' [שיהיה] עוסק בתורה לשמה וכמ"ש במ"א בענין הראיני את מראיך השמיעני את קולך כו'.

E isto se dá primeiro por meio da teshuvá (retorno), para que a pessoa se ocupe da Torá por amor a ela própria, como é explicado em outro lugar a respeito de “Mostra-me teu semblante, deixa-me ouvir tua voz”, etc.

וענין על שלא ברכו בתורה תחלה. וענין על תפילתי שתהא סמוכה למטתי. כדי שיהיה עסק התורה אחר הרעותא דליבא בתפלה כו'.

E quanto ao sentido de “porque não recitaram primeiro a bênção sobre a Torá”. E quanto ao sentido de “que minha oração esteja próxima do meu leito”: para que o estudo da Torá ocorra depois do desejo do coração (re'usa d'liba) na oração, etc.

וזהו ברוך אתה הוי' אלקינו פי' אתה היינו מהותו ועצמותו ית' שלמעלה מבחי' שם הוי' יומשך להיות הוי' אלקינו ממש:

E isto é “Bendito és Tu, Havayá, nosso D'us”. “Tu” significa o Seu ser e a Sua essência, bendito seja Ele, que estão acima do nível do Nome Havayá, [para que] sejam atraídos e se tornem, de fato, “Havayá, nosso D'us”:

18 קיצור. תשובה ג' לעצמות אור א"ס שלמעלה מסוכ"ע וממכ"ע [וממלא כל עלמין] עד יעבור עמך הוי' והיינו ושובו אלי ממש וזהו ע"י עסק התורה. איברים הפנימים וזהו אנכי הוי' אלקיך:

Resumo. A terceira teshuvá (retorno), à essência da Luz Infinita (Or Ein Sof), que está acima da luz que circunda todos os mundos (sovev kol almin) e da luz que preenche todos os mundos (memalê kol almin): “Até que passe o Teu povo, Havayá.” E isto é “Retornai a Mim”, a Mim mesmo. E isto se dá por meio do estudo da Torá. Os órgãos internos. E isto é “Eu sou Havayá, teu D'us.”

19 ד והנה כל הג' תשובות הנ"ל נק' בכר כי ג' אותיות בכר הן יחידות עשירות מאות.

4. Ora, as três teshuvot mencionadas acima são chamadas bechor (primogênito), pois as três letras de bechor representam unidades, dezenas e centenas:

הבי"ת יחידות הכ"ף עשירות הרי"ש מאות והוא כי הנה ג' תשובות הנ"ל הם נגד ג' בחינות נשמות דעשיה יצירה בריאה והן בכלל ג' בחינות נפש רוח נשמה.

beit é unidades, kaf é dezenas, resh é centenas. Isso se deve ao fato de que as três teshuvot mencionadas acima correspondem aos três níveis das almas dos mundos de Assiá, Yetsirá e Beriá; e estes são, em termos gerais, os três níveis de Néfesh, Ruach e Neshamá,

שצריך לבררם ולתקנם ולהעלותם למעלה ע"י ג' תשובות הנ"ל, ופי' כי התשובה הא' של סור מרע היא של בחי' נפש ובחינת עשיה

que precisam ser refinados, retificados e elevados por meio das três teshuvot mencionadas acima. O sentido é que a primeira teshuvá, a de "afastar-se do mal", corresponde ao nível de Néfesh e ao nível de Assiá (Ação),

והיא קרובה יותר לחטא גמור מפני שעולם העשיה הוא קרוב למדור הקליפות וחיצונים שהוא היצה"ר [היצר הרע] לכך הנפש דעשיה יכולה לעשות עבירה גמורה וכמ"ש נפש כי תחטא.

e está mais próxima do pecado propriamente dito, pois o Mundo de Assiá está próximo da morada das kelipot (cascas) e das forças externas, que é a inclinação para o mal; por isso, o Néfesh de Assiá pode cometer uma transgressão propriamente dita, como está escrito: "Uma alma (nefesh) que pecar".

20 והתשובה שלו הוא לעקור רצונו מן הרע וע"י עקירת רצונו מעורר לעילא שלא יומשך חיות לחיצונים מרצון העליון כו'.

E sua teshuvá consiste em extirpar a própria vontade do mal; e, por meio dessa extirpação da vontade, desperta-se Acima para que a força vital não seja extraída da Vontade Suprema para as forças externas, etc.

והתשובה הב' הוא של בחי' רוח ובחינת יצירה. והתשובה הג' היא של בחי' נשמה ולכן צריך לשוב יותר מעומק הלב כי נפילתו גדולה משניהם.

E a segunda teshuvá é a do nível de Ruach e do nível de Yetsirá (Formação). E a terceira teshuvá é a do nível de Neshamá; por isso, é preciso retornar mais, a partir da profundidade do coração, pois sua queda é maior do que a de ambas.

וכמו שאמר הה"מ [הרב המגיד] נ"ע [נשמתו עדן] שהמ"ז של צדיקים גמורים פוגמים יותר מעונות חמורות של הע"ה [העם הארץ] וזהו וסביביו נשערה מאד כו'

E, como disse o Maguid, de abençoada memória: os pensamentos estranhos dos tsadikim perfeitos causam uma mácula maior do que os pecados graves dos ignorantes. E é isso que significa: "E ao redor Dele se desencadeia uma grande tempestade (nis'arah)", etc.

(בתילים ס"י נ'), וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] מלמד שהקב"ה מדקדק עם סביביו כחוט השערה (פ' בת' דיבמות קכ"א ב').

(em Salmos, capítulo 50); e nossos Sábios, de abençoada memória, disseram: “Isso ensina que o Santo, bendito seja Ele, é rigoroso com os que estão ao Seu redor até a espessura de um fio de cabelo” (último capítulo de Yevamos, 121b).

ועיין טעם ע"ז בפרדס שער כ"ט שער הטעמים פ"ג [פרק ג'] סד"ה פסק ובת"ז [ובתיקוני זוהר] ריש תקון י"ט (דל"ז ע"א).

E veja a razão disso em Pardes, Sha'ar 29, Sha'ar HaTe'amim, capítulo 3, no fim da passagem que começa com “Pasek”; e em Tikkunei Zohar, início do Tikkun 19 (37a).

וזהו ענין ג' אותיות בכר שהם יחידות עשירות מאות כי בבריאה שהוא נשמה הספירות כלולים כל אחד מיו"ד ויו"ד מיו"ד ע"כ הם בבחינת מאות.

E este é o significado das três letras de bechor, que são unidades, dezenas e centenas: pois em Beriá (Criação), que corresponde a Neshamá, cada uma das Sefirot é composta de dez, e cada grupo de dez, de dez; portanto, elas estão no nível das centenas.

וביצירה אינן כלולים רק מיו"ד ובעשיה הם רק בבחינת נקודה לבד, וכמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שמ"ז פ"ה שבעשיה הוא בחינת נקודה לבד.

E em Yetsirá elas são compostas apenas de dez; e em Assiá estão somente no nível de um único ponto, como está escrito em Etz Chaim, Sha'ar 47, capítulo 5, que em Assiá elas estão apenas no nível de um ponto.

21 וגם בשער הפרצופים שער כ"ט בסופו כתב ענין נקודה ספירה פרצוף כי הספירות דעשיה הם קטנות בתכלית ונק' נקודה בערך הספירה כו' ע"ש.

E também em Sha'ar HaPartzufim, Sha'ar 29, no final, ele escreveu sobre o conceito de ponto, sefirá e partzuf (configuração): as Sefirot de Assiá são extremamente diminutas e são chamadas de ponto em relação à sefirá, etc. Veja ali.

וג' אותיות אלו מרומזים ג"כ בענין הברכות ברוך היינו על ג' ההמשכות דאתה הוי' אלקינו כנ"ל ונרמז בתיבת ברך בכורתי ברכתי כו'.

E essas três letras também estão aludidas no conceito das bênçãos: baruch (bendito), isto é, para as três emanções de “Tu, Havayá, nosso D'us”, como mencionado acima; e estão aludidas na palavra barech (abenção), [como em] “minha primogenitura (bechorasi)... minha bênção (birchasi)”, etc.

וזהו קדש לי כל בכר שיוגבהו השלשה עולמות ביי"ע שהם נר"נ [נפש רוח נשמה] עיי' השלשה בחינות תשובה הנ"ל ויתבררו משבירתן ויתעלו לעולם האצילות.

E este é o sentido de “Santifica para Mim todo primogênito”: que os três mundos de Beríá, Yetsirá e Assiá, que correspondem a Nefesh, Ruach e Neshamá, sejam elevados por meio dos três níveis de teshuvá (retorno) mencionados acima, sejam depurados de sua quebra e ascendam ao Mundo de Atsilut (Emanção).

וזהו לי. ועיין מ"ש ע"פ וארשתיך לי. וזהו יפה שעה אחת בתשובה שיש יתרון לאור מן החושך שנתברר שעיי"ז נתוסף אור כו',

E este é o sentido de “para Mim”. Veja também o que está escrito sobre “E Eu te desposarei para Mim”. E este é o sentido de “Uma hora de teshuvá é melhor”: há uma vantagem da luz que vem da escuridão que foi depurada, pois, por meio disso, acrescenta-se luz, etc.

(ועל ג' תשובות אלו דנר"ן [דנפש רוח נשמה] י"ל [יש לומר] שאמרו לא זו מחבבה עד שקראה בתי. עד שקראה אחותי. עד שקראה אמי.

(E a respeito dessas três teshuvot de Nefesh, Ruach e Neshamá, pode-se dizer que foi dito: “Ele não cessou de demonstrar-lhe afeto até chamá-la ‘Minha filha’... até chamá-la ‘Minha irmã’... até chamá-la ‘Minha mãe’.”

וענין יתרון האור מן החשך היינו שע"י שמהפכין חשוכא לנהורא ממשיכים תוספת אור באצילות מבחינת ישת חשך סתרו ומבחינת קדש לי כל בכר נמשך מלמעלה בחינת רכב אלקים רבותיים כו' סולו לרוכב בערבות עיין בזה"ב [בזהר חלק ב'] תרומה)

E o conceito da “vantagem da luz que vem da escuridão” é que, ao transformar a escuridão em luz, atrai-se luz adicional para Atsilut do nível de “Ele fez da escuridão Seu esconderijo”; e, do nível de “Santifica para Mim todo primogênito”, é atraído do Alto o nível de “A carruagem de D'us é miríades”, etc., “Exaltai Aquele que cavalga sobre os céus”. Veja no Zohar, Parte II, Terumah.)

(קס"ה ב') ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם והוא ג"כ המשכה מבחינת נר"נ [נפש רוח נשמה] שלמעלה מאצילות עיין בע"ח [בעץ חיים] שער א"א פ"ד.

(165b), e no Ramaz, ali. Trata-se também de uma emanção do nível de Nefesh, Ruach e Neshamá que está acima de Atsilut; veja em Etz Chaim, Sha'ar Arich Anpin, capítulo 4.

וזהו ענין אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף ועיין בזח"ג [בזהר חלק ג] פינחס (דרמ"ז ע"א ודרכ"ו ע"ב) בענין נהר כבר.

E este é o conceito de “Se Ele voltar Seu coração para ele, recolherá para Si seu espírito (ruach) e sua alma (neshamá)”; e veja no Zohar, Parte III, Pinchas (247a e 226b), sobre o conceito do “rio Kever”.

וכ"ז [וכל זה] היינו ע"י שלוקח הבכורה ממנו כי עשו היה בכור וכמ"ש בד"ה ראה ריח בני ובד"ה בשלח פרעה וזהו ענין שיצא ראשון כו' ע"ש היטב.

E tudo isso ocorre por meio de se tomar dele a primogenitura, pois Esav era o primogênito, como é explicado no maamar que começa com “Vê o aroma de meu filho” e no maamar que começa com “Quando o Faraó enviou”; e esse é o significado de ele ter saído primeiro etc. Veja bem lá.

וצריך ליקח ממנו בכורתו ע"י התשובות הנ"ל פ"י בעקירת הרצון מתאוות עוה"ז הן בסור מרע.

E é preciso tomar dele a primogenitura por meio das teshuvot mencionadas acima; isto é, arrancando a vontade dos desejos deste mundo, tanto no que diz respeito a “afasta-te do mal”.

22 וזהו קדש לי קדש א"ע [את עצמן] כמותר לך. והן ברצונו וחפצו בועשה טוב ובעסק התורה. שע"ז העקירת הרצון נוטל ממנו בכורתו ממש.

E isto é “Consagra para Mim”: “Santifica-te naquilo que te é permitido.” E isso se dá por meio de sua vontade e desejo, ao “fazer o bem” e ao dedicar-se à Torá. Pois, por meio desse arrancar da vontade, ele toma dele o próprio direito de primogenitura.

כי הנה היצה"ר [היצר הרע] והקליפות הם מקבלים ג"כ חיות מרצון העליון שאל"כ [שאם לא כן] לא היה להם חיות ואדרבה הם מגביהים א"ע [את עצמו] לינק למעלה מההשתלשלות מבחינת רב חסד אשר שם נאמר ואם צדקת כו' ורבו פשעיך כו'.

Pois a inclinação ao mal e as kelipot também recebem força vital da Vontade Suprema, pois, caso contrário, não teriam força vital; ao contrário, elevam-se para extrair sustento acima da cadeia descendente dos mundos (hishtalshelut), do nível de “e abundante em bondade”, a respeito do qual se diz: “Se fores justo”, etc., “e forem numerosas as tuas transgressões”, etc.

23 וזהו אם תגביה כנשר כמ"ש במ"א בד"ה ויאבק איש וכאשר האדם הוא מסלק רצונו מתאוות עוה"ז

E isso é “Ainda que te eleves como a águia”, conforme explicado em outro lugar, no discurso que começa com “E um homem lutou”. E quando a pessoa afasta sua vontade dos desejos deste mundo,

שאינו רוצה בהם כלל מעורר כמ"כ [כמו כן] למעלה שיסתלק מהם רצון ה' מלהשפיע להם אור וחיות מבחינת רב חסד כו' כ"א בבחי' צמצום כדי חיותן כו'.

de modo que não os queira de forma alguma, ela também desperta no Alto que a vontade de D'us se afaste deles, deixando de conceder-lhes luz e força vital do nível de “e abundante em bondade” etc., [dando-lhes] somente de maneira contraída, o suficiente para sua existência etc.

24 והכח הזה היינו לפי שישראל עלו במחשבה ולכן אפילו כשבחי' ואני בתוך הגולה הוא על נהר כבר בחי' מחשבה הקדומה.

E esse poder se deve ao fato de que Israel surgiu no pensamento [de D'us]; por isso, mesmo quando se encontra no nível de “E eu estava entre os exilados”, está “junto ao rio Kever”, o nível do pensamento primordial.

וזהו ה' צלך כצל שהוא פונה אחר האדם כך הוא ית' כביכול צל שלך עד שעיי"ז שהאדם מסלק רצונו מהרע מעורר כן למעלה ממש.

E isto é “Havayá é tua sombra”: assim como a sombra acompanha a pessoa, assim também Ele, bendito seja, por assim dizer, é tua sombra; a tal ponto que, quando a pessoa afasta sua vontade do mal, desperta literalmente o mesmo no alto.

25 ובמה שמשים רצונו וחפצו בועשה טוב גורם למעלה גילוי פנימית רצון העליון בע"ס [בעשר ספירות] דקדושה כו'.

E, ao dirigir sua vontade e seu desejo para “fazer o bem”, ele provoca, no Alto, a revelação da dimensão interior da Vontade Suprema nas Dez Sefirot da santidade etc.

וענין עקירת הרצון היינו מ"ש בא אחיך במרמה פי' שלא יהיה האחוה והדביקות בעניני עוה"ז אכילה ושתיה בהתקשרות אמיתית כ"א במרמה ע"ד מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] כאילו כפאו כו'

E o sentido de arrancar a vontade é o que está escrito: “Teu irmão veio com astúcia”; isto é, o vínculo fraterno e a ligação com as coisas deste mundo — comer e beber — não devem ser de apego verdadeiro, mas apenas “com astúcia”, à maneira do que disseram nossos Sábios, de abençoada memória: “como se fosse obrigado” etc.;

שיהיה זה ירידה אצלו אלא שמכוין רק בכדי לברר בירורים והיינו שאוכל בכדי שיתפלל בכח האכילה כו'. (וכמ"ש בש"ע א"ח [אורח חיים] ס"י רל"א):

de modo que isso seja para ele uma descida, e que sua única intenção seja realizar refinamentos (birurim); isto é, ele come para poder rezar com a força proporcionada pela comida etc. (Como está escrito no Shulchan Aruch, Orach Chaim, seção 231.)

26 קיצור ג' תשובות נר"נ [נפש רוח נשמה] והם יחידות עשירות מאות נקודה ספירה פרצוף. והיינו ב"ע וקדש לי שיובררו עי"ז ויוכללו באצילות. ופי' קדש ע"י שעוקר רצונו כמ"כ [כמו כן] מעורר למעלה.

Resumo. Três teshuvot: Néfesh, Ruach, Neshamá; e elas são unidades, dezenas, centenas; ponto, sefirá, partzuf; isto é, Beriá, Yetsirá e Assiá. E “Santifica para Mim”: que, por meio disso, sejam refinadas e incluídas em Atsilut. E o significado de “Santifica”: ao extirpar sua vontade, ele também desperta o que está acima.

ועי"ז ממשיך תוספת ויתרון אור לרכ"ב בערכות רכב אלקים נהר כבר כו'. והיינו ע"י התשובה נמשך מזה ג' בחינות בתי אחותי אמי כו':

E, por meio disso, ele atrai uma luz adicional e superior para “Aquele que cavalga sobre os céus”, “a carruagem de D'us”, “o rio Kever” etc. Isto é, por meio da teshuvá, são atraídos daí três níveis: “Minha filha”, “Minha irmã”, “Minha mãe” etc.

27 ה וזהו מה טובו אוהליך יעקב. פ"י הב' תשובות של סור מרע ועשה טוב הם בחינת יעקב יו"ד עקב כי הם בחי' מעשה להיות סור מרע ועשה טוב שע"י ממשיך היו"ד בבחי' עקב.

5. E isto é: “Quão boas são as tuas tendas, Yaakov.” O sentido é que as duas teshuvot — “afasta-te do mal” e “faz o bem” — correspondem ao nível de Yaakov, yud-akev (um yud e um calcanhar), pois correspondem ao nível da ação: afastar-se do mal e fazer o bem; por meio disso, atrai-se o yud para o nível do calcanhar.

28 וגם יעקב בכל מקום היינו ז"ת [ז' תחתונות] וישראל לי ראש הוא בחינת מוחין ג' ראשונות וכמ"ש בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] ס"פ ויצא והנה בכ"מ [בכל מקום] הז"ת [הז' תחתונות] נקי בשם יעקב כו' וז"ת [ו"י תחתונות] הוא בחי' רוח ונפש.

E também, “Yaakov” em todo lugar significa as sete Sefirot inferiores, e “Yisrael”, li rosh (“uma cabeça para Mim”), é o nível do intelecto (mochin), as três Sefirot primeiras, como está escrito no Likkutei Torah do [Arizal], no final da Parashá Vayetzei: “Agora, em todo lugar, as sete Sefirot inferiores são chamadas pelo nome Yaakov”, etc. E as sete Sefirot inferiores são o nível de Ruach e Nefesh,

וג"ר [וג' ראשונות] הוא נשמה וע"כ ב' תשובות הראשונות דנפש ורוח הם בחינת יעקב וזהו ויעקבני זה פעמים היינו ב' תשובות הנ"ל.

e as três Sefirot primeiras são Neshamah. Portanto, as duas primeiras teshuvot, de Nefesh e Ruach, são o nível de Yaakov; e isso é “Ele me suplantou (vaya'akveini) estas duas vezes”: isto é, as duas teshuvot mencionadas acima.

29 ונקי אוהליך אהל הוא בחינת מקיף כי ע"י המצות נמשכים מקיפים אבל עדיין אין מתלבש בתוכו בבחינת פנימיות ממש שלהיות ההמשכה בפנימיות ממש הוא ע"י התורה.

E são chamados “tuas tendas”: uma tenda corresponde ao nível de uma luz envolvente (makif), pois, por meio das mitzvot, são atraídas luzes envolventes, mas ela ainda não se reveste nele como dimensão interior (pnimiyut) propriamente dita; pois a atração para o interior, de fato, ocorre por meio da Torá.

וכנודע מענין קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך שע"י המצות נעשה בחי' קדושין שהוא רק המשכת אור מקיף מבחי' סוכ"ע וכמו טבעת קדושין כו'

Como é sabido a respeito da expressão “Santifica-nos com Tuas mitzvot e concede-nos nossa porção em Tua Torá”: por meio das mitzvot, realiza-se o nível de kidushin (noivado), que consiste apenas na atração de uma luz envolvente do nível de sovev kol almin, como o anel de noivado etc.;

ועי' התורה הוא ההמשכה בבחינת פנימית ביום חתונתו זו מתן תורה המשכת טפת ח"ע [חכמה עילאה] כו'.

e, por meio da Torá, a atração ocorre no nível interior: “no dia de suas bodas” — isto é, a Entrega da Torá —, a atração da gota da Chochmá superior (Chochmá Ilaá) etc.

30 והנה עי' סור מרע נמשך שיהי' [שיהיה] בחינת אלקינו ועי' ועשה טוב בחינת גילוי שם הוי'.

Agora, por meio de “afasta-te do mal”, faz-se descer o nível de “nosso D'us”; e, por meio de “e pratica o bem”, o nível da revelação do Nome Havayá.

אכן גילוי זה בבחי' מקיף ואוהל. וזהו ויעקב איש תם יושב אוהלים היינו ב' אוהלים הנ"ל דהמשכת דהוי' אלקינו כו'.

No entanto, essa revelação está no nível de uma [luz] abrangente (makif) e de uma tenda. É isso que significa “E Yaakov era um homem íntegro, que habitava em tendas”: isto é, as duas tendas mencionadas acima, da descida de “Havayá, nosso D'us” etc.

ופי' מה טובו היינו כשהוא בבחינת מ"ה [שם מ"ה] וביטול ואינו נראה ליש. וכמ"ש והצנע לכת עם אלקיך

E o significado de “Quão (mah) boas”: isto é, quando ele está no nível de mah (“o quê”) e de autoanulação (bitul), e não se apresenta como um yesh (algo); como está escrito: “E caminhe humildemente com teu D'us”,

אזי הם טובו כדכתיב כי טוב ארזי' [אמר רבותינו זכרונם לברכה] כי טוב לגנוז, היינו בחינת והצנע לכת כו' então elas são “boas”, como está escrito: “que era bom”; e nossos Sábios, de abençoada memória, disseram: “que era bom para ser ocultado”. Isto é, o nível de “e caminhe humildemente” etc.

(וכמ"ש במ"א שהחסדים המכוסים הוא בחינת עץ החיים ומהחזה ולמטה ששם התגלות נקי עה"ד [עץ הדעת] כו' ועמ"ש בביאור דאלה מסעי בענין מ"ב מסעות כו') ועמ"ש בד"ה יכל הוא בענין אבי כל יושב אהל כו'.

(E como é explicado em outro lugar, as Chassadim encobertas são o nível da Árvore da Vida; e, da altura do peito para baixo, onde há revelação, isso é chamado de Árvore do Conhecimento etc.; e veja o que está escrito na explicação de “Estas são as jornadas”, sobre as quarenta e duas jornadas etc.) E veja o que está escrito no discurso que começa com “Yaval foi”, sobre “o pai de todos os que habitam em tendas” etc.

משכנותיך ישראל. פ"י שבבחינת ישראל הוא שוכן בבחי' פנימית ממש ולא בבחי' אהל ומקיף לבד.

“As tuas moradas, Yisrael”: isto é, no nível de Yisrael, Ele habita verdadeiramente no nível interior, e não apenas no nível de uma tenda e de uma [luz] abrangente.

והיינו ע"י עסק התורה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] משחרב בהמ"ק [בית המקדש] אין להקב"ה בעולמו אלא ד"א [ד' אמות] של הלכה. נמצא שהתורה היא בחינת השראה פנימית כמו ושכנתי בתוכם.

E isso se dá por meio do estudo da Torá, como disseram nossos Sábios, de abençoada memória: “Desde que o Templo Sagrado foi destruído, o Santo, bendito seja Ele, não tem em Seu mundo senão os quatro côvados da halachá.” Conclui-se que a Torá é o nível de uma presença interior, como em “E habitarei dentro deles”.

31 וזהו ענין ישראל לי ראש שבראש הוא גילוי המוחין. וכללות חיות הנפש בבחינת פנימית. מה שבשאר

האברים הוא רק בבחי' מקיף

E isto é o sentido de Yisrael, li rosh (“uma cabeça para Mim”): na cabeça há a revelação do intelecto (mochin) e da força vital da alma como um todo, em sua dimensão interior; ao passo que nos outros membros ela está apenas no nível de uma [luz] circundante,

כמו המחשבה שהיא מאיר גם ברגל שתיכף כשעולה ברצונו ומחשבתו לנענע רגלו תתנענע הרגל וא"צ [ואין צריך / ואינו צריך] שהות כלל.

como o pensamento, que também ilumina o pé: assim que surge na vontade e no pensamento de uma pessoa mover o pé, o pé se move, sem que seja necessário qualquer intervalo.

אין זה אלא מפני שהמחשבה מאירה גם ברגל אבל אעפ"כ [אף על פי כן] הארה זו היא רק בבחי' מקיף שאין הרגל משיג מהות המחשבה. אבל בראש ובמוח מאיר המחשבה בבחינת גילוי בפנימית כו'.

Isso ocorre somente porque o pensamento também ilumina o pé; ainda assim, essa iluminação está apenas no nível de uma [luz] circundante, pois o pé não apreende a essência do pensamento. Mas na cabeça e no cérebro o pensamento ilumina como revelação interior, etc.

32 ועד"ז נקי יעקב יו"ד עקב שע"י המעשה מאיר אור הסוכ"ע בבחינת מקיף. אבל ישראל לי ראש ע"י עסק התורה מאיר ומתגלה אור הסוכ"ע בבחי' פנימיות ממש כו'.

E, do mesmo modo, [Yaakov] é chamado Yud-akev, pois, por meio da ação, a luz que circunda todos os mundos (sovev kol almin) brilha no nível de uma luz abrangente; mas [em] Yisrael, li rosh, por meio do estudo da Torá, a luz que circunda todos os mundos brilha e se revela na própria dimensão interior, etc.

וזהו ולא יקרא עוד כו' כי שרית עם אלקים פי' שהוא משתרר על שם אלקים ע"ד ותגזר אומר ויקם כו' כנוזכר הענין בזח"ג [בזהר חלק ג] בהר (דק"י ע"ב).

E este é o sentido de “não será mais chamado [Yaakov]”, etc., “pois lutaste (sarita) com Elokim”: isto é, ele governa o Nome Elokim, à maneira de “Tu decretarás, e se cumprirá”, etc., como é mencionado no Zohar, Parte III, Behar (110b).

והיינו כי שם אלקים הוא בחינת מגן לשם הוי' וע"י העסק בתורה גורם שלא יהי' [יהיה] חלל ומסך מבדיל

Isso porque o Nome Elokim é o nível de um escudo para o Nome Havayá, e, por meio do estudo da Torá, faz-se com que não haja intervalo nem tela separadora;

כי כל העוסק בתורה הקב"ה קורא ושונה כנגדו כו' וע"כ הוא בבחינת כי שרית כו'.

pois aquele que se ocupa da Torá tem o Santo, bendito seja Ele, lendo e estudando diante dele, etc.; por isso, ele está no nível de “pois lutaste”, etc.

אך עיקר פי' ההפרש בין אוהליך למשכנותיך הוא עפמ"ש [על פי מה שכתוב] ועשית יריעות עזים לאהל על המשכן אשר המשכן הוא עשר יריעות שש משזר תכלת וארגמן כו' שש הוא ענין ששה מדות שמהם נמשך כשר ופסול כו'.

Mas a explicação principal da diferença entre “tuas tendas” e “tuas moradas” segue o que está escrito: “Farás cortinas de pelos de cabra para uma tenda sobre o Mishkan (Tabernáculo)”; já o próprio Mishkan é composto de dez cortinas de “linho fino retorcido (shesh), azul e púrpura”, etc. Shesh (“seis”) corresponde aos seis atributos, dos quais derivam as categorias de “permitido e proibido”, etc.

וזהו ג"כ ענין הגוונים וכמ"ש מזה בזח"ב [בזהר חלק ב'] (תרומה קל"ט א') וזהו ענין התורה ותולעת שני שאין כחו אלא בפיו כו'. וזהו ענין משכנותיך ישראל.

E isso também corresponde às cores, conforme se escreve a respeito no Zohar, Parte II (Terumah 139a). E este é o sentido da Torá e de “escarlata (tola'at shani)”, [o verme] cuja força está somente em sua boca, etc. E este é o sentido de “tuas moradas, Yisrael”.

אך ענין יריעות עזים שהם הנקי' אהל. הענין כי הם מהבירורים שמתבררים מק"נ [מקליפת נוגה] ע"י סור מרע ועשה טוב שהם השני תשובות הראשונות.

Quanto às cortinas de pelos de cabra, que são chamadas “tenda”, a explicação é que elas provêm dos refinamentos (birurim) extraídos da kelipá de Nogá por meio de “afasta-te do mal” e “faze o bem”, que são as duas primeiras teshuvot.

כי הנה כתיב ועשו אחי איש שעיר שמבחינת שערות העזים יונקים החיצונים. אבל ביעקב כתיב ואנכי איש חלק. חלק הוי' עמו כנ"ל.

Pois está escrito: “Esav, meu irmão, é um homem peludo”, porque as forças externas se nutrem do nível dos pelos de cabra. Mas a respeito de Yaakov está escrito: “E eu sou um homem liso (chalak)”: “A porção (chelek) de Havayá é Seu povo”, como mencionado acima.

אמנם ע"י הבירורים בסור מרע ועשה טוב מברר מבחינת שערות העזים כמ"ש ואת עורות גדיי העזים הלבישה על ידיו כו'

No entanto, por meio dos refinamentos de “afastar-se do mal” e “praticar o bem”, ele refina [aquilo que provém] do nível dos pelos dos bodes, como está escrito: “E ela vestiu suas mãos com as peles dos cabritos”, etc.;

והיינו ג"כ שמהם נעשה הגנה להיות לאהל ומגין על המשכן שהוא בחינת תורה להגן עליו מן החיצונים ולדחותן.

e também é assim que, a partir deles, se faz uma proteção, para servir de tenda e proteger o Mishkan, que é o nível da Torá, guardando-o das forças externas e repelindo-as.

וכמ"ש בגמרא פ"ב דיבמות (דק"ו ע"א) רבה דעסיק בתורה חי מ' שנין אביי דעסיק בתורה ובגמ"ח [ובגמילות חסדים] חי שתין שנין.

Como está escrito na Guemará, capítulo 12 de Yevamos (106a): “Rabbah, que se ocupava da Torá, viveu quarenta anos; Abaye, que se ocupava da Torá e de atos de bondade (gemilus chassadim), viveu sessenta anos.”

ועד"ז ג"כ הבעלי עסקים מגינים על הת"ח [התלמיד חכם / התלמידי חכמים] כו' שמתפרנסים על ידן כו' ועמ"ש במ"א בפ"י שערך כעדר העזים שגלשו כו'.

E, da mesma forma, também os homens de negócios protegem os estudiosos da Torá, etc., que são sustentados por meio deles, etc. E veja o que está escrito em outro lugar sobre o significado de “Teus cabelos são como um rebanho de cabras que desce”, etc.

ועיין מענין ועשית יריעות עזים לאהל על המשכן בזח"ב [בזהר חלק ב'] תרומה (דק"ס ע"א) פקודי (דרל"ג ב').

E veja sobre o tema de “E farás cortinas de pelos de cabras para servir de tenda sobre o Mishkan” no Zohar, Parte II, Terumah (160a), Pekudei (233b).

(ועוד י"ל [יש לומר] בענין אוהליך ע"פ מ"ש ברבות סדר נשא פ"ב קרוב לסופה מה טובו אוהליך יעקב זה אוהל מועד שבמדבר ושכילה ובנוב וגבעון. משמע אבל משכנותיך ישראל היינו בהמ"ק [בית המקדש] שבירושלים.

(E ainda se pode dizer, a respeito de “tuas tendas”, conforme o que está escrito em Midrash Rab-bah, Seder Naso, seção 12, perto do fim: “‘Quão boas são tuas tendas, Yaakov’: isto é a Tenda do Encontro no deserto, e em Shiloh, e em Nov e Givon.” Isso implica que “tuas moradas, Yisrael” se refere ao Templo Sagrado em Jerusalém.

והענין כי האהל מועד נק' דירת עראי של הקב"ה אבל המקדש שבירושלים היה דירת קבע וכמ"ש מזה בד"ה ויגש אליו יהודה. ועיין זח"ב [זהר חלק ב'] תרומה (קס"ד ב') פקודי (דרמ"א א').

E a explicação é que a Tenda do Encontro é chamada de morada temporária do Santo, bendito seja Ele, mas o Santuário em Jerusalém era uma morada permanente, conforme está escrito a respeito disso no discurso que começa com “E Yehudah se aproximou dele”. E veja o Zohar, Parte II, Teru-mah) (164b), Pekudei (241a).

ובע"ח [ובעץ חיים] שער מיעוט הירח פ"ב [פרק ב'] וכך הוא בחינת יעקב ובחינת ישראל כי בעלי עסקים נק' יעקב וכשהם קובעים עתים לתורה נק' דירת עראי.

E em Etz Chaim, Sha'ar Mi'ut HaYareach (A Diminuição da Lua), capítulo 2. E assim também é o nível de Yaakov e o nível de Yisrael: os homens de negócios são chamados Yaakov, e, quando esta-belecem horários para a Torá, isso é chamado de morada temporária;

אבל ת"ח [תלמיד חכם / תלמידי חכמים] שעוסקים תמיד בתורה בקביעות נק' תורתם דירת קבע וזהו ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל שבחינת התורה עצמה

Mas os eruditos da Torá, que se ocupam constantemente da Torá e fazem disso uma prática fixa, têm uma Torá chamada morada permanente. E isto é: “Ele estabeleceu um testemunho em Yaakov e pôs uma Torá em Yisrael”; pois o nível da própria Torá,

שהיא חכמה עילאה הנקרא היכלא עילאה דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] שאור א"ס ב"ה שורה שם בתמידות הוא מתגלה בבחינת ישראל

que é a Chochmá superior (Chochmá Ilaá), chamada câmara suprema do Santo, bendito seja Ele, onde a Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja Ele, repousa constantemente, revela-se no nível de Yisrael;

אבל בחינת עדות אינו רק הארה מבחינת חכמה עילאה כענין נובלות חכמה הוא נמשך בבחינת יעקב ולכן נק' דירת עראי.

mas o nível de “testemunho” é apenas uma irradiação do nível da Chochmá superior, como no conceito de “frutos caídos (novlot) da sabedoria”; ela é atraída ao nível de Yaakov e, por isso, é chamada morada temporária.

33 ועמ"ש סד"ה רני ושמחי מענין עדות ותורה וסד"ה תורה צוה ועמ"ש סד"ה וזאת המצוה שהתורה נק' ג"כ בית כמ"ש א"ת [אל תקרי] בניך

E veja o que está escrito ao final do discurso que começa com “Canta e alegra-te”, a respeito do tema do testemunho e da Torá, e ao final do discurso que começa com “A Torá [que Moshe] ordenou”; e veja o que está escrito ao final do discurso que começa com “E este é o mandamento”: que a Torá também é chamada de casa, como está escrito: “Não leia ‘teus filhos’ (banayich),”

אלא בוניך ואיתא בע"ה [בעץ חיים] שמ"א פ"ג [פרק ג'] שי"ל [שיש לומר] דאהלים הוא הממוצע בין לבוש לבית ע"ש ועד"ז כשקובעים רק עתים לתורה נק' אוהל שהוא ממוצע בין בחי' מקיף דלבוש לבחי' מקיף עליון דבית.

mas ‘teus construtores’ (bonayich).” E encontra-se em Etz Chaim, Sha'ar 41, capítulo 3, que se pode dizer que as tendas são o elemento intermediário entre uma veste e uma casa. Veja lá. De modo semelhante, quando se estabelecem apenas [horários fixos] para o estudo da Torá, isso é chamado de tenda, que é intermediária entre o nível da luz circundante (makif) de uma veste e o nível da luz circundante superior de uma casa.

אבל כשעוסק בתורה בקביעות נקרא בוניך. וזהו אוהל ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב (בתלים ס"י פ"ז [פרק ז']) וארז"ל [ואמר רבותינו זכרונם לברכה] (פ"ק [פרק קמא] דברכות דף ח' ע"א)

Mas, quando a pessoa se ocupa da Torá como prática constante, é chamada de “teus construtores”. E isso corresponde a “Havayá ama os portões de Tsiyon mais do que todas as moradas de Yaakov” (em Salmos, capítulo 87); e nossos Sábios, de abençoada memória, disseram (primeiro capítulo de Berachos, página 8a):

אוהב ה' שערם המצוינים בהלכה יותר מבתי כנסיות ומבתי מדרשות. והיינו ע"ד יתרון בחי' משכנותיך דישראל על בחי' אוהליך דיעקב.

“Havayá ama os portões distinguidos (metzuyanim) na halachá mais do que as sinagogas e as casas de estudo.” E isso corresponde à vantagem do nível de “tuas moradas” de Yisrael sobre o nível de “tuas tendas” de Yaakov.

וכמ"ש מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל והוא כענין עדות ותורה. ועיין מענין מגיד דבריו כו' ברבות סדר בא (פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] ופרשה י"ט) משפטים (פ"ל).

E como está escrito: “Ele declara Suas palavras a Yaakov, Seus estatutos e Seus juízos a Yisrael”; e isso é semelhante ao tema do testemunho e da Torá. E veja a respeito do tema de “Ele declara Suas palavras”, etc., em Midrash Rabbah, Seder Bo (seção 15 e seção 19), Mishpatim (seção 30).

גם יש לומר ע"ד שנתבאר בד"ה הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל שבחי' הצמיחה שלעתיד זהו בחי' ישראל וכך התגלות פנימיות התורה שהיא פנימית ועצמות חכמה עילאה יהיה לעתיד:

Pode-se dizer também, conforme explicado no discurso que começa com “Os que vêm: Yaakov criará raízes; Yisrael brotará e florescerá”, que o nível do florescimento futuro é o nível de Yisrael; e, da mesma forma, a revelação da dimensão interior (pnimiyut) da Torá, que é a dimensão interior e a essência da Chochmá superior (Chochmá Ilaá), ocorrerá no futuro.

34 ו נחזור לענין שלשה בחי' תשובה דלכאורה הרי לא מצינו בספרים רק שני בחי' תשובה היינו תשובה תתאה ותשובה עילאה.

6. Voltemos ao tema dos três níveis de teshuvá (retorno). Pois, à primeira vista, encontramos nos livros apenas dois níveis de teshuvá: a teshuvá inferior (teshuvá tataá) e a teshuvá superior (teshuvá ilaá).

כי תשובה היינו תשוב ה' ויש ה' תתאה ה' עילאה והן ב' תשובות הנ"ל. וכמ"ש בר"ח [בראשית חכמה] שער התשובה פ"ב [פרק ב'].

Pois teshuvá significa tashuv hei (“a hei retorna”), e há uma hei inferior e uma hei superior; essas são as duas teshuvot mencionadas. Conforme está escrito em Reishis Chochmah, Sha'ar HaTeshuvah, capítulo 2.

אך הענין הוא ע"פ מאמר הזח"ב [הזהר חלק ב'] משפטים (דק"ו סע"ב [סוף עמוד ב]) שהובא בר"ח שם וז"ל [וזה לשונן] וכיון דאחיד באילנא דחיי כדין אקרי בעל תשובה

Mas a explicação se dá com base no ensinamento do Zohar, Parte II, Mishpatim (fim de 106b), citado ali em Reishis Chochmah. Estas são suas palavras: “E, uma vez que se apegava à Árvore da Vida, é então chamado baal teshuvá,

דהא כנס"י [כנסת ישראל] תשובה אופי הכי אקרי ואיהו בעל תשובה אקרי. וקדמאי אמרו בעל תשובה ממש.

pois a Congregação de Israel (Knesset Yisrael) também é chamada teshuvá, e ele é chamado baal (marido) da teshuvá. E os antigos disseram: ‘baal teshuvá’, literalmente.

וע"ד אפילו צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד במקום שבעלי תשובה עומדים עכ"ל [עד כאן לשונן], ופי' במק"מ [במקדש מלך] שם בענין כדין אקרי בעל תשובה פי' כיון שהוא אחוז בועיר לכך נק' בחי' בעל היינו משפיע לבחי' ה' תתאה.

E por isso, até mesmo os tsadikim perfeitos não podem permanecer no lugar em que permanecem os baalei teshuvá.” Fim da citação. E o Mikdash Melech explica ali, a respeito de “é então chamado baal teshuvá”: como ele está apegado a Zeir [Anpin], é por isso chamado o nível de baal, isto é, aquele que transmite ao nível da hei inferior.

35 וז"ש [וזהו שכתוב] דהא כנס"י [כנסת ישראל] שהיא המלי' תשובה אופי הכי אקרי ור"ל [ורוצה לומר] שנק' ג"כ תשובה כמו הבינה שהיא ה' עילאה והיא ה' תתאה.

E é isso que está escrito: “pois a Congregação de Israel”, que é Malchut (soberania), “também é chamada teshuvá”: isto é, também ela é chamada teshuvá, como Biná (entendimento), que é a hei superior; e ela é a hei inferior.

ומאחר שהבעל תשובה אחוז בעה"ח [בעץ החיים] שהוא ז"א ע"כ נק' בעל תשובה ר"ל [רוצה לומר] שהוא גורם המשכה עליונה בבחי' מלי' והיינו המשכה מסוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין] ע"י ועשה טוב.

E, uma vez que o baal teshuvá se apegava à Árvore da Vida, que é Zeir Anpin (os atributos emocionais), ele é, por isso, chamado baal teshuvá: isto é, ele provoca uma atração superior para o nível de Malchut — ou seja, uma atração de sovev kol almin para memalê kol almin, por meio de “e pratica o bem”.

36 ולכן נקי בעל ממש משפיע לתשובה זו כו'. הרי מוכן איך בבחינת תשובה תתאה שהוא ענין תשוב ה' תתאה יש שני מדריגות והיינו התשובה דסור מרע והתשובה דועשה טוב.

Por isso, ele é chamado baal no sentido literal: aquele que concede a esta teshuvá, etc. Assim, fica claro como no nível da teshuvá inferior, que consiste em “a hei inferior retornar”, há dois níveis: a teshuvá de “afasta-te do mal” e a teshuvá de “faz o bem”.

שע"י סור מרע גורם שתשוב ה' תתאה לגבי ו' דהיינו שע"י העוונות גורם התלבשות ה' תתאה בנוגה כמשי"ל [כמה שכתוב לעיל] בענין ובפשעכם שולחה אמכם כו'.

Pois, por meio de “afasta-te do mal”, faz-se com que a hei inferior retorne à vav; isto é, por meio dos pecados, provoca-se o enclausuramento da hei inferior em Nogah, como foi explicado acima a respeito de “Por causa de vossas transgressões, vossa mãe foi mandada embora”, etc.

אמנם ע"י סור מרע ניתקן בחינה זו וכמ"ש בר"ח שם ויובן עפמ"ש [על פי מה שכתוב] לקמן בענין הוי' צלך כו'.

Contudo, por meio de “afasta-te do mal”, esse nível é retificado, como está escrito ali em Reishit Chochmá; e isso será compreendido à luz do que está escrito abaixo a respeito de “Havayá é tua sombra”, etc.

אך כדי שיומשך בה המשכת תוספת אור מא"ס ב"ה ממש מבחינת סוכ"ע זהו ע"י ועשה טוב שע"י ממשיך מלמעלה למטה.

Mas, para que se estenda nela uma luz adicional do próprio Ein Sof, bendito seja Ele, do nível de sovev kol almin, isso ocorre por meio de “faz o bem”, pois, por meio disso, a luz é atraída de cima para baixo.

37 וע"ז מורה הוי"ו דשם הוי' שנק' עץ החיים ואזי נקי בעל תשובה לפי שגורם יחוד בחי ו"ה

E a isso aponta o vav do Nome Havayá, que é chamado de Árvore da Vida; então ele é chamado de baal teshuvá, pois provoca a união do nível de vav-hei,

שהוא יחוד סוכב וממלא והתשובה הג' זהו ענין תשוב ה' עילאה והוא למעלה מבחי" סוכ"ע. כי הבינה נקי לפני הוי' שהיא למעלה מבחי" ז"א הנקי הוי' סוכ"ע כו'.

que é a união da luz que circunda todos os mundos (sovev kol almin) e da luz que preenche todos os mundos (memalê kol almin). E a terceira teshuvá é o conceito de “o hei superior retorna”, e está acima do nível de sovev kol almin. Pois Biná é chamada “diante de Havayá”, porque está acima do nível de Zeir Anpin, que é chamado Havayá, sovev kol almin, etc.

38 וגם כי התגלות עתיק הוא בבינה והנה נודע מהאריז"ל [מהאר"י זכרנו לברכה] דיחוד וי"ה הוא ע"י תומ"צ [תורה ומצות] אכן יחוד יי"ה זהו דוקא ע"י מס"נ [מסירות נפש] ולכן תשובה זו הוא למעלה מבחינת ועשה טוב כו'.

E também porque a revelação de Atik ocorre em Biná. Ora, é sabido, conforme o Arizal, de abençoada memória, que a união de vav-hei se dá por meio da Torá e das mitsvot, mas a união de yud-hei se dá especificamente por meio do autossacrifício (mesirut nefesh); portanto, esta teshuvá está acima do nível de “e pratica o bem”, etc.

ואעפ"כ [ואף על פי כן] מבואר כאן שתשובה זו הוא ע"י התורה כי התורה מחו"ב [מחכמה ובינה] נפקת דהיינו שהיא מוחין דאבא כו'.

E, mesmo assim, explica-se aqui que esta teshuvá se dá por meio da Torá, pois “a Torá procede de Chochmá e Biná”; isto é, ela é o intelecto (mochin) de Abá, etc.

39 ולפי האמת יש בתשובה עילאה זו ג"כ ב' בחינות שבתשובה תתאה. היינו הא' תשובה ה' עילאה לגבי יו"ד הב' כשנקי בעל תשובה

E, na verdade, também há nesta teshuvá superior os dois níveis [encontrados] na teshuvá inferior: primeiro, “a hei superior retorna” à yud; segundo, quando alguém é chamado de ba'al teshuvá;

והיינו מה שאמרו וקדמאי אמרו בעל תשובה ממש ופ"י במק"מ [במקדש מלך] שהוא עולה לאבא ונקרא משפיע לבחי' הבינה.

e isto é o que disseram: “E os antigos disseram: ba'al teshuvá literalmente”; e o Mikdash Melech explica que ele ascende a Abá e é chamado aquele que concede à dimensão de Biná.

40 וזהו כמ"ש במ"א בפ"י תשובה תשוב ה' במילוי יו"ד שהוא ענין ממעמקים קראתיך ב' עומקים כו'

E isto é como explicado em outro lugar acerca do significado de teshuvá: tashuv hei, “a hei retorna”, com a hei escrita por extenso com um yud, o que corresponde a “Das profundezas clamei a Ti”: duas profundezas etc.;

היינו בינה לבא הוא בחי' פנימיות הלב ובחי' חכמה המאירה בפנימיות הלב והיא תעלומות לבו גם י"ל [יש לומר] שבי' עומקים אלו היינו בינה היא אהבה רבה למס"נ [למסירות נפש] באחד וחכמה עילאה היא יראה עילאה כו'.

isto é, “Biná é o coração”, que corresponde ao nível da dimensão interior do coração, e ao nível de Chochmá que brilha na dimensão interior do coração, que são “os recônditos ocultos de seu coração”. Também se pode dizer que essas duas profundezas são: Biná é o grande amor (ahavá rabá), que leva ao autossacrifício ao [dizer] “Um”, e a Chochmá superior é o temor superior (yirá ilaá) etc.

41 ואעפ"כ [ואף על פי כן] אמר כאן רק שלשה מדרגות בתשובה כי או"א [אבא ואימא] הן תרין ריעין דלא מתפרשין ע"כ הם שניהם מדרגה אחת בכלל.

E, ainda assim, ele falou aqui de apenas três níveis de teshuvá (retorno), porque Abá e Imá (Chochmá e Biná) são “dois companheiros que nunca se separam”; portanto, ambos constituem, em geral, um único nível.

והנה מבואר למעלה דג' תשובות אלו נרמזים בג' אותיות בכר ובחי' זו הרביעית נרמז בכללות תיבת בכר שרומז בחכמה עילאה שנקרא בכר ראשית הגילוי וכמ"ש בזח"א [בזהר חלק א] בראשית (די"ג ע"ב)

Ora, foi explicado acima que essas três teshuvot são aludidas nas três letras de bechor; e este quarto nível é aludido na palavra bechor como um todo, que alude à Chochmá superior (Chochmá Ilaá), chamada bechor (primogênito), o início da revelação; como está escrito no Zohar, Parte I, Bereshit (13b):

קדש לי כל בכר דא יו"ד דאיהו קדש בוכרא דכל קודשין עילאין ובפ' ואתחנן (דרס"ב א').

“‘Santifica para Mim todo primogênito’: isto é o yud, que é santo, o primogênito de todas as coisas santas supernais”; e em Parshas Va'eschanan (262a).

וענין ב' בחינות אלו למעלה היינו כי תשוב הי' עילאה לגבי יו"ד זהו מלמטה למעלה ואח"כ כשנקרא בעל תשובה היינו כשנמשך מלמעלה למטה מבחינת ע"ק [עתיקא קדישא] לאבא ומאבא לאימא.

E o significado desses dois níveis acima é o seguinte: “a hei superior retorna” ao yud, e isto ocorre de baixo para cima; depois, quando alguém é chamado de ba'al teshuvá, isso significa que há uma extensão de cima para baixo, do nível de Atika Kadisha (o Santo Ancião) a Abá, e de Abá a Imá.

ועדייז נתבאר בזח"ג [בזהר חלק ג] ויקרא (דטי"ז ע"א) ע"פ ישוב ירחמנו מאן ישוב ע"ק [עתיקא קדישא] לאתגלייא כו'

E nessa mesma linha, explica-se no Zohar, Parte III, Vayikra (16a), sobre “Ele voltará a ter misericórdia de nós (yashuv yerachamenu)”: “Quem voltará? Atika Kadisha voltará para ser revelado”, etc.,

בז"א והוא ענין ההמשכה מלמעלה למטה. ועמ"ש סד"ה כי תשמע בענין לעשות הישר בעיני ה'.

em Zeir Anpin (os atributos emocionais); e este é o significado da extensão de cima para baixo. Veja também o que está escrito ao final do discurso que começa com “Quando ouvires”, sobre “fazer o que é reto aos olhos de Havayá”.

וזהו ענין פטר כל רחם וכדפי' בזח"א [בזהר חלק א] בראשית (ד"ג סע"ב [סוף עמוד ב]) פטר כל רחם בההיא שביל דקיק דנחת מן יו"ד דאיהו אפתח רחמא למעבד פירין כו'.

E este é o significado de “o que abre toda matriz”, conforme explicado no Zohar, Parte I, Bereshit (final de 13b): “O que abre toda matriz”: por meio daquele caminho estreito que desce do yud, que abriu a matriz para produzir frutos”, etc.

וזה יתבאר ממ"ש בד"ה לך לך שלהיות הגילוי למטה מבחי' ח"ע [חכמה עילאה] בא לזה כח מע"ק [מעתיקא קדישא] מקוצי של יו"ד לקוץ התחתון וממנו לה' עילאה כו' להיות אתפריעו כל נהורין כו'.

E isto será explicado a partir do que está escrito no discurso que começa com “Vai-te”, segundo o qual, para que haja revelação abaixo do nível da Chochmá superior, a força para isso vem de Atika Kadisha, da ponta do yud até a ponta inferior, e dela à hei superior, etc., para que “todas as luzes fossem reveladas”, etc.

גם ע"ד ואני אפתח לך תרעין עילאין כו' וכפתחו של אולם כו' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שלמעלה מאתעדל"ת [מאתערותא דלתתא] בחי' את ברכתי כו' שהיא בחי' מטל השמים שהטל הוא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] מבחי' שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם.

Também à maneira de “E abrirei para ti os portões supremos”, etc., e “como a abertura do Pórtico”, etc.: um despertar do alto que está acima do despertar de baixo, o nível de “Minha bênção”, etc., que é o nível de “do orvalho dos céus”; pois o orvalho é um despertar do alto, proveniente de um nível que o despertar de baixo não alcança.

42 ועמ"ש במ"א בענין פותח את ידיך בד"ה כי ההרים ימושו ובד"ה יחיינו מיומים ומ"ש בענין פי' מפתחות הפנימיות בד"ה כי תשמע הנ"ל.

E veja o que está escrito em outro lugar sobre o tema de “Abres Tua mão”, no maamar que começa “Pois os montes se afastarão” e no maamar que começa “Ele nos reviverá depois de dois dias”; e o que está escrito sobre o significado de “as chaves interiores” no maamar que começa “Quando escutares”, mencionado acima.

והיינו ע"י שבתחלה קדש לי כל בכר כענין פתחי לי כו' אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] המעורר אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] כו'

E isso ocorre primeiro por meio de “Santifica para Mim todo primogênito”, como no assunto de “Abre para Mim”, etc.: um despertar de baixo que desperta um despertar do Alto, etc.,

באדם ובבהמה בחינת זרע אדם וזרע בהמה כמ"ש בד"ה ואלה המשפטים גם כמ"ש והיה הבן הבכור לשניאיה.

“entre o homem e o animal”: o nível de “a semente do homem e a semente do animal”, conforme está escrito no maamar que começa “E estes são os estatutos”; e também conforme está escrito: “E o filho primogênito pertence à odiada.”

(ועיין מענין קדש לי כל בכר ברבות ס"פ בא ובשה"ש [ובשיר השירים] ס"פ מה יפו פעמיך. ובקהלת בפסוק מה יתרון העושה. ועמ"ש מענין לידה בד"ה וארא אל אברהם ומשם יובן ג"כ ענין פטר כל רחם):

(E veja sobre o tema de “Santifica para Mim todo primogênito” em Midrash Rabbah, no final de Parshas Bo, e em [Midrash Rabbah sobre] Shir HaShirim, no final [da passagem sobre] “Quão belos são os teus passos”; e em Koheles, sobre o versículo “Que vantagem tem aquele que trabalha”. E veja o que está escrito sobre o tema do nascimento no maamar que começa “E apareci a Avraham”; de lá também se compreenderá o tema de “aquilo que abre toda matriz”).

LikuteiTorah.com
A PARASHÁ CHASSÍDICA

Sobre esta edição

Esta edição contém o texto hebraico e a tradução em português.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nossa tradução em português, feita a partir da nossa tradução inglesa do hebraico, sem as notas da Kehot: CC BY 4.0.

Esta edição como um todo: CC BY-NC 4.0. Pode ser copiada, impressa e compartilhada livremente, citando a Kehot Publication Society e likuteitorah.com; não pode ser vendida. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

A tradução para o português foi feita a partir da edição em inglês de likuteitorah.com com ajuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), com o hebraico ao lado para conferência; ainda não foi revisada por um editor humano. Confira com o hebraico tudo o que for importante.

O Rebe pediu que os maamarim da parashá da semana, a “Parashá chassídica”, sejam estudados durante essa semana, distribuídos pelos seus sete dias (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por que estudá-la, e as brachot do Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Um projeto gratuito e sem fins comerciais; nada aqui é vendido. Sem afiliação com a Kehot, o Sefaria ou a Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/pt/likutei-torah/balak/5/

DEDICADO EM HONRA DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

O pai do Rebe, Reb Levi Itzchak